

SPRÁVA

O ČINNOSTI ODBOROVEJ KONTROLY NAD BOZP ZA ROK 2021.

ČASŤ I. VŠEOBECNÉ ÚDAJE

Úvod

Rok 2021 sa žiaľ, podobne ako predchádzajúci rok 2020, niesol v znamení pandémie a z toho dôvodu sme museli hľadať aj určité nové formy pôsobenia odborov v oblasti vytvárania bezpečných pracovných podmienok a flexibilne reagovať na podmienky v jednotlivých odborových zväzoch. Na základe tejto novej situácie nebolo možné vykonávať fyzické kontroly priamo u zamestnávateľa v takom rozsahu ako v minulosti. Oproti roku 2020 sa však aspoň v obmedzenom rozsahu mohli uskutočňovať vzdelávacie aktivity a priame poskytovanie metodologickej pomoci v zamestnávateľských subjektoch.

Viac, ako kedykoľvek predtým, vystupoval do popredia preventívny prvok pôsobenia odborov, aby nedochádzalo k zníženiu úrovne dosiahnutých štandardov ochrany zdravia a bezpečnosti práce zamestnancov.

Napriek tomu, že pandémia aj v roku 2021 poznačila významnou mierou trh práce nielen v ekonomickej oblasti, v pracovných podmienkach, v ochrane záujmov zamestnancov, ale ešte viac situáciu sťažovali návrhy takej legislatívy, ktorá priamo ohrozovala práve dosiahnuté štandardy úrovne BOZP. Nastalo porušovanie medzinárodných dohovorov EU, priamo Smernice EHS 89/391, ktorá je základným dokumentom zaväzujúcich členské štáty spĺňať podmienky ochrany zdravia a bezpečnosti práce zamestnancov. Napríklad návrhy Zákona o BOZP, Zákona o Inšpekcii práce a mnohé ďalšie. V rámci medzirezortného pripomienkového konania boli často až na rozporových konaniach naše zásadné pripomienky akceptované. Avšak nie vždy v plnom rozsahu.

Z toho dôvodu sme flexibilne reagovali aj na spracovanie informácií, dokumentov, prevádzkových predpisov napr. pre poskytovanie osobných ochranných pracovných prostriedkov, zaraďovanie zamestnancov na prácu a ich zdravotnú spôsobilosť a pod. Nová situácia priniesla mnohé ďalšie výzvy, na ktoré sme boli nútení reagovať.

Nielen na národnej úrovni ale aj na medzinárodnej úrovni, predovšetkým v aktívnej spolupráci s Európskou odborovou konfederáciou a jej zložkami, a na základe aj našej iniciatívy sa podarilo prijať už v roku 2020 záväznú smernicu, ktorá zaradila vírus Covid 19 ako rizikový faktor, ktorému keď sú zamestnanci vystavení v súvislosti s výkonom práce, majú nárok na náhradu škody podľa § 293 fe a zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov tzv. COVID úrazový príplatok. Žiaľ podobne ako v roku 2020 sa i v sledovanom roku zamestnávatelia bránili priznať túto skutočnosť zamestnancom.

Aj keď rok 2021 bol pokračovaním hľadania rôznych nových foriem pôsobenia v činnosti a metódach existencie odborov nielen v oblasti BOZP, tak ako v predchádzajúcich rokoch ho hodnotíme už tradične v nasledovných troch rovinách:

1. Vplyv odborov na úroveň legislatívy týkajúcej sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Spolupráca so sociálnymi partnermi na národnej, odvetvovej a podnikovej úrovni.
2. Výsledky, východiská zistené pri kontrolnej činnosti priamo v zamestnávateľských organizáciách v pôsobnosti odborových zväzov združených v KOZ SR v zmysle ustanovení § 149 Zákonníka práce a § 29 zákona o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci.
3. Reálny dopad pôsobenia odborov vo vytváraní bezpečných pracovných podmienok priamo u koncového užívateľa – zamestnanca.

Pôsobenie aktívu OI BP v zamestnávateľských subjektoch, kde je ustanovená odborová organizácia, je realizované v zmysle "Jednotnej metodiky pre výkon odborovej kontroly nad BOZP", ktorá je zjednocujúcou metódou zohľadňujúcou odvetvové špecifiká a zároveň je podľa nej spracovaná aj hodnotiacia správa.

Základné údaje o odborovej kontrole.

Odborová kontrola vykonávaná prostredníctvom vlastného aktívu OI BP, ktorý pôsobí v rámci Združenia OI, je vykonávaná na odvetvovom princípe.

Medzi pravidelné aktivity organizované KOZ SR v spolupráci s Ministerstvom práce sociálnych vecí a rodiny patrí Spomienkový deň pracujúcich za zamestnancov usmrtených pri práci a zamestnancov, ktorí utrpeli vážne zranenia pri práci v zamestnaní a ktorý je usporadúvaný pri príležitosti vyhlásenia **Komisie Organizácie spojených národov pre trvale udržateľný rozvoj**, ktorá už v roku 1995 vyhlásila **28. apríl** ako „**World Day for safety and health at Work**“ za „**Svetový deň prevencie pracovných úrazov a chorôb z povolania.**“

Žiaľ, ako iné aktivity ani táto spomienka nemohla byť inak organizovaná ako virtuálne a KOZ SR na národnej aj medzinárodnej úrovni pripomenula tento deň aj cez web stránku KOZ SR, a prostredníctvom E-práce. Podobne nebolo možné organizovať ani pravidelný vzdelávací seminár pre OI BP, v rámci ktorého sa každoročne konalo spoločné rokovanie s Národným inšpektorátom práce za účasti vedúcich predstaviteľov NIP a KOZ SR a všetkých Hlavných Inšpektorov práce.

V roku 2021 vykonávalo činnosť celkom 32 OI BP pri 25 odborových zväzoch združených v KOZ SR.

1. **Počet výkonov, z toho základných previerok BOZP, komplexných, tematických, mimoriadnych a následných previerok BOZP** (resp. spoločné kontroly vykonané v spolupráci s orgánmi Inšpekcie práce, prípadne orgánmi zdravotného dohľadu, /hygieny práce, pracovného prostredia a pod./ v predmetnej tabuľke uvedené ako iné).

Jednotlivé odborové zväzy predložili celkom 22 Správ o činnosti v oblasti BOZP.

Graf č. 1 Skladba výkonov, počet previerok...

Tabuľka č 1

Skladba a počet niektorých výkonov /previerok, kontrol a vyšetrovaní/ odborových inšpektorov BOZP KOZ SR.								
Základné	Komplexné	Tematické	Mimoriadne	Následné	Závažné udalosti	Iné	Havárie	Spolu
234	8	45	8	97	3	541	3	939

Rok 2021 ako druhý rok pandémie značne znižoval možnosti priamej kontroly v zamestnávateľských subjektoch. Napriek tomu bolo v roku 2021 OI BP uskutočnených celkom 939 aktivít. Vo veľkej miere OI BP získavali informácie online dotazníkmi, virtuálnymi kontrolami a podobne. Na odstránenie zistených nedostatkov bolo prijatých celkom 1150 opatrení.

Z celkového počtu 939 aktivít predstavujú základné kontroly celkový počet 234 čo je 58 % z celkového počtu aktivít. Komplexných kontrol bolo vykonaných 8, čo predstavuje 1 % z celkového počtu aktivít. Tematických kontrol bolo vykonaných celkom 45 čo predstavuje 5 %. Mimoriadnych kontrol bolo vykonaných 8, čo je 1% z celkového počtu aktivít.

OI BP priamo vyšetrovali 4 smrteľné pracovné úrazy. Závažné pracovné úrazy boli vyšetrované 1. Podozrení na choroby z povolania bolo vyšetrovaných 11.

Iných aktivít bolo vykonaných celkom 541, čo je 58 % z celkového počtu aktivít. Tento významný nárast spôsobili práve formy dotazníkov a elektronických informácií získaných v jednotlivých odborových zväzoch.

2. Údaje o počtoch vyšetrovaní závažných udalostí, smrteľných pracovných úrazov, závažných pracovných úrazov, chorôb z povolania, porúch a havárií technických zariadení (prípadne aj iných vyšetrovaní).

V roku 2021 boli vyšetované 4 smrteľné pracovné úrazy, podozrení na choroby z povolania bolo vyšetovaných 11. Počet vyšetovaných havárií bol 3.

Za posledné roky sledujeme narastajúci počet zamestnancov, strácajúcich zdravotnú spôsobilosť pôsobením rizikových faktorov bez toho, aby im bola priznaná choroba z povolania. Taktiež naďalej upozorňujeme na stále narastajúci počet priznaných chorôb z povolania, najmä straty sluchu z hluku a ochorení končatín z dôvodu dlhodobého, nadmerného jednostranného zaťaženia.

Najčastejšie príčiny závažných úrazov boli:

- tzv. bežné riziko vykonávanej práce, /zakopnutie, vyvrtnutie, pády osôb a pod./,
- vplyv momentálnych psychofyziológických stavov,
- používanie nebezpečných postupov alebo spôsobov práce,
- práca pod časovým tlakom, pracovným stresom,
- nedostatočný odpočinok medzi zmenami prípadne vo vedení motorového vozidla,
- nesprávna organizácia práce,
- nepoužívanie alebo nesprávne používanie predpísaných a pridelených OOPP,
- ohrozenie prírodným živlom/námraza, ľad a pod./,
- používanie mobilných zariadení (smartfóny, tablety) nie len priamo pri práci (napríklad mostové žeriavy), ale aj pri pohybe na pracovisku (presuny cez haly, schodiská, cestné komunikácie, koľajiskách), pričom pri viacerých závažných udalostiach bolo podozrenie, že zamestnanci používali mobil a nevenovali dostatočnú pozornosť práci a pracovisku.

Opatrenia prijaté na odstránenie nedostatkov priamo v pracovných priestoroch smerovali najmä ku:

- okamžitému zákazu používania nebezpečných strojov a strojných zariadení, ktoré boli zdrojmi pracovných úrazov,
- zákazu vstupu do nebezpečných priestorov, okolia stavieb, výkopov a pod.,
- vybaveniu strojov a strojných zariadení bezpečnostnými prvkami.

Tabuľka č. 2 Vyšetrovanie závažných udalostí v roku 2021 (Prehľad je od roku 2004).

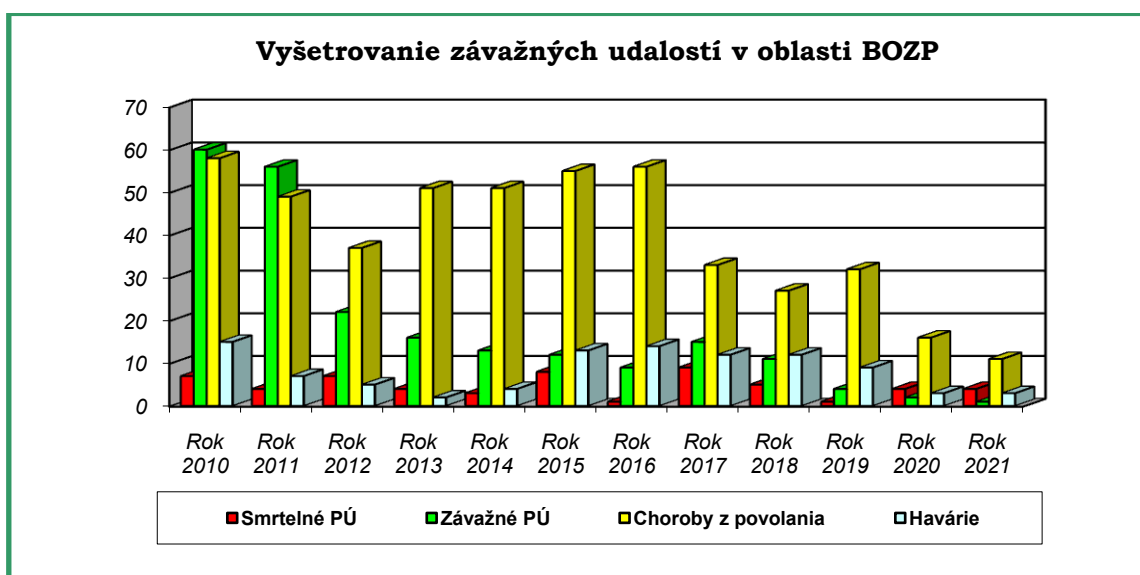
Vyšetrovanie uvedených závažných udalostí odborovými inšpektormi BOZP KOZ SR				
Príslušné obdobie	Smrteľných pracovných úrazov	Závažných pracovných úrazov	Choroby z povolania	Poruchy a havárie technických zariadení
Rok	Počet			
2004	18	37	148	18
2005	22	36	129	32
2006	26	53	181	27

2007	19	120	238	15
2008	9	105	72	20
2009	24	88	105	19
2010	7	60	58	15
2011	4	56	49	7
2012	7	22	37	5
2013	4	16	51	2
2014	3	13	51	4
2015	8	12	55	13
2016	1	9	56	14
2017	9	15	33	12
2018	5	11	27	12
2019	1	4	32	9
2020	4	2	16	3
2021	4	1	11	3

Opatrenia prijímané v rámci vyšetrovania príčin pracovných úrazov smerovali predovšetkým ku:

- kontrole dodržiavania bezpečnostných predpisov zamestnávateľmi a dôsledné plnenie zamestnancami,
- dôkladnej analýze rizika vrátane analýzy psychosociálnych rizík, ktoré sa stávajú prevažnou príčinou vzniku takýchto udalostí, za aktívnej účasti zástupcov zamestnancov pre BOZP, prípadne samotných zamestnancov,
- oboznámeniu ostatných zamestnancov s príčinami a zdrojmi vzniknutých pracovných úrazov s cieľom preventívneho pôsobenia a proti opakovaniu podobných príčin a zdrojov pracovných úrazov.

Graf č. 2. Vyšetrovanie závažných udalostí v oblasti BOZP od roku 2010

Tabuľka č. 3. Počet vyšetrení závažných pracovných úrazov, porúch, havárií technických zariadení odborovou kontrolou a uloženie nápravných opatrení.

<i>Počet vyšetrení závažných pracovných úrazov, porúch technických zariadení...</i>		
<i>Rok</i>	<i>Počet vyšetrení...</i>	<i>Počet uložených opatrení</i>
<i>2004</i>	<i>218</i>	<i>158</i>
<i>2005</i>	<i>219</i>	<i>176</i>
<i>2006</i>	<i>287</i>	<i>243</i>
<i>2007</i>	<i>391</i>	<i>328</i>
<i>2008</i>	<i>203</i>	<i>513</i>
<i>2009</i>	<i>235</i>	<i>271</i>
<i>2010</i>	<i>140</i>	<i>131</i>
<i>2011</i>	<i>116</i>	<i>196</i>
<i>2012</i>	<i>71</i>	<i>144</i>
<i>2013</i>	<i>73</i>	<i>165</i>
<i>2014</i>	<i>71</i>	<i>74</i>
<i>2015</i>	<i>88</i>	<i>83</i>
<i>2016</i>	<i>80</i>	<i>80</i>
<i>2017</i>	<i>63</i>	<i>76</i>
<i>2018</i>	<i>53</i>	<i>56</i>
<i>2019</i>	<i>12</i>	<i>46</i>
<i>2020</i>	<i>5</i>	<i>12</i>
<i>2021</i>	<i>4</i>	<i>19</i>

ČASŤ II.

KONTROLNÁ ČINNOSŤ ODBOROV

Výsledky kontrolnej činnosti odborov v oblasti BOZP.

Hodnotený rok 2021 bol rokom kedy sa stále viac uplatňoval a pozitívne prejavoval preventívny prvok a aktívna pomoc priamo základným odborovým organizáciám. Bolo spracovaných mnoho usmernení v zmysle Vyhlášok úradu verejného zdravotníctva SR. OI BP pomáhali priamo v základných odborových organizáciách pri spracovaní Zoznamov OOPP (napr. rúška, respirátory a pod.) pri pokynoch ku dezinfekciám priestorov, organizačné miestne prevádzkové predpisy určujúce počty osôb pre jednotlivé druhy prác vykonávanie testovania a mnohé ďalšie. Jednotlivé odborové zväzy predložili celkove 22 správ. V roku 2021 pôsobilo celkom 32 odborových inšpektorov /OI BP/.

Celkove OI BP vykonali 954 aktivít. Na odstránenie nedostatkov zistených pri kontrolnej činnosti bolo prijatých 1150 opatrení.

Zastavenie práce

V tomto roku bolo pri odborovej kontrole potrebné vydať aj jedno prerušenie práce v zmysle § 149 ods. 1 písm. c, Zákonníka práce. Jednalo sa o významný nedostatok pri ktorom mohla vzniknúť závažná udalosť, na ktorú bolo potrebné okamžite reagovať požiadavkou na prerušenie práce. Zamestnávateľ a príslušný inšpektorát práce bol s týmto nedostatkom upovedomený podľa § 149 ods. 3.

Tabuľka č. 4.

Názov, použité skratky a popis niektorých vybraných typov nedostatkov zistených pri kontrolnej činnosti odborových inšpektorov BOZP v zamestnávateľských organizáciách.

Č.	TYP	Názov a stručná charakteristika zistených nedostatkov podľa jednotnej metodiky pre výkon odborovej kontroly nad BOZP
1	NTCH	Nedostatky technického charakteru
2	NPPP	Nedostatky zistené v pracovných priestoroch a pracovných podmienkach
3	NREG	Nedostatky zistené pri evidencii a registrácii pracovnej úrazovosti a chorôb z povolania
4	NOPU	Nedostatky zistené pri odškodňovaní pracovnej úrazovosti a chorôb z povolania
5	NOOP	Nedostatky zistené pri prideľovaní a používaní OOPP, nedostatky pri poskytovaní umývacích, čistiacich a hygienických prostriedkov, nedostatky pri poskytovaní nahradzujúcich alebo ochranných nápojov
6	NZDR	Nedostatky zistené v zdravotnej spôsobilosti, zdravotníckej a hygienickej starostlivosti, nedostatky pri poskytovaní prvej pomoci, prípadne nedostatky pri vykonávaní zdravotného dohľadu, nedostatky zistené pri organizovaní a realizácii rekondičných pobytov pre zamestnancov
7	NNAD	Nedostatky zistené pri organizovaní a výkone nadčasovej, alebo nočnej práce
8	NZKO	Nedostatky zistené pri ustanovení a činnosti zástupcov zamestnancov, komisie BOZP (§ 19 a § 20 zákona o BOZP)
9	NORG	Všeobecné nedostatky organizačného charakteru
10	OSTA	Spektrum ostatných zistených nedostatkov spolu, napr. tých ktoré neboli zaradené do hodnotenia samostatne podľa predchádzajúceho spektra kritérií

1. Nedostatky technického charakteru / skratka **NTCH**/.

Závady a nedostatky, ktoré sú zapríčinené zlým stavom technických zariadení predstavovali v roku 2021 celkový počet 485 predstavuje celkom 33,2 % zo všetkých zistených závad a nedostatkov.

Najčastejšie nedostatky:

- prevádzkovanie repasovaných strojov s odkrytou (voľne prístupnou) nebezpečnou zónou,
- chýbajúce, poškodené, neúplné kryty strojov (brúsky, valcovačky, vrtačky, obežné, hnacie kolesá),
- chýbajúce alebo neaktualizované zoznamy vyhradených technických a technických zariadení a harmonogramy vykonávania odborných prehliadok a skúšok,
- nefunkčné odsávania splodín (pevných, plyných aerosólov) z brúsenia, zvarovania, nanášania farieb,
- neodstraňovanie nedostatkov z odborných prehliadok a skúšok strojov, zariadení – stav po revíziách dlhodobo bez zmeny (len čiastočné odstraňovanie nedostatkov bez uvedenia dôvodu), alebo len nepreukázateľne odstraňovanie zistených nedostatkov,
- poškodené ovládacie prvky strojov, výstražné zariadenia, opotrebované symboly určujúce funkciu ovládacích prvkov a chýbajúce farebné označenie pohyblivých častí strojov,
- používanie poškodených viazacích prostriedkov a nevykonávanie kontrol týchto prostriedkov,
- nedostatočné vykonávanie kontrol mobilných zariadení a pracovných prostriedkov pred začatím prác,
- používanie poškodených rebríkov bez označenia a ich kontrol,
- poškodené elektrické spotrebiče a elektrické ručné náradie alebo ich časti (nekryté voľné vodiče), ako aj poškodené prírodné elektrické káble k strojom a otvorené elektrické rozvodné skrine,
- používanie poškodených ručných pracovných nástrojov a prostriedkov alebo ich časti (náradie sa pri opotrebovaní včas nevymieňa),
- neurčená nosnosť regálov s viditeľnými znakmi ich preťažovania, preťažovanie kapacity dopravných pásov,
- neoznačenie limitných hodnôt u vybranej kategórie strojov a zariadení (max. hmotnosť zdvíhaného bremena, maximálna hrúbka strihaného materiálu ...),
- chýbajúce odsávanie dymov a výron dymov bez určenia chemickej klasifikácie vzniknutých emisií do pracovného priestoru,
- chýbajúce poverenia (menovania osôb) na obsluhu vyhradených technických zariadení,
- nadmerne opotrebované brusné kotúče, neúčinné alebo poškodené odsávacie zariadenie na brúskach,
- nezabezpečené, otvorené uzávery el. inštaláčnych prvkov s možnosťou dotyku živých častí,
- poškodené stožiare osvetlenia,
- chýbajú technické prostriedky (zdviháky), ktoré uľahčujú manipuláciu s imobilnými pacientmi (klientmi),
- a mnohé ďalšie.

Podobne za dôležitý preventívny prvok odborovej kontroly považujeme upozorňovanie a následne priame odstránenie nedostatkov priamo pri výkone kontroly. V roku 2021 bolo takto odstránených celkom až 250 nedostatkov. Išlo napríklad o nasledovné nedostatky:

- zničenie poškodených viazacích prostriedkov a nahradenie novými,
- doplnenie bezpečnostného značenia na pracoviskách,
- vyradenie poškodeného ručného náradia a náhrada novým,
- doplnenie obsahu lekárničiek pre poskytovanie prvej pomoci pre zamestnancov,
- výmenu poškodených a opotrebovaných OOPP rôzneho druhu, dodanie OOPP pridelených na základe analýzy rizík,
- doplnenie chýbajúcich bezpečnostných krytov na strojných zariadeniach,
- zabezpečenie tlakových fliaš proti prevrhnutiu,
- upevnenie uvoľnených alebo výmena poškodených elektrických zásuviek a vypínačov,
- uzamknutie elektrických rozvodových skríň,
- vyčistenie okien,
- odstránenie neporiadku.

2. Nedostatky zisťované v pracovných priestoroch a pracovných podmienkach /skratka NPPP/.

Dobrý stav pracovného prostredia je významným predpokladom pre kvalitné vykonávanie práce. Nejde len o technické vybavenie, používané nástroje, ale v neposlednom rade o zdravý vzduch, priestorové pomery, záťaž zamestnancov teplom chladom a pod. V roku 2021 v súvislosti s novou situáciou kedy sa vo väčšom rozsahu začala uplatňovať práca z domu tzv. home office, vznikli nové požiadavky na vybavenie zamestnancov.

V roku 2021 bolo zistených celkove 395 závad a predstavujú 27,1 % z celkového počtu zistených nedostatkov.

Najčastejšie opakujúce sa nedostatky:

- nevyhovujúci stav budov, zatekajúce svetlíky na stropoch a poškodené strešné krytiny,
- chýbajúce a poškodené zábradlia na schodiskových ramenách, prístupoch a výskyt zábradlí nezodpovedajúcich určenej výške vzhľadom na voľnú hĺbku,
- nebezpečné zatarasovanie prechodových komunikácií materiálom, voľne (nebezpečne) uložený materiál bez zaistenia, poškodené povrchy komunikácií, podlahových krytín, komunikácií bez označenia a zatarasovanie komunikácií určených na obsluhu a presun dopravných vozíkov,
- nebezpečné a nesprávne skladovanie paliet v regáloch a výrobkov (nebezpečne vyčnievajúce, hrozí samovoľné zosunutie), neoznačené regály (bunky),
- neoznačené a zatarasované elektrické rozvádzače,
- chýbajúce a nedostatočné označenie únikových ciest a nefunkčné, špinavé výstražné svetlá,
- nízky hygienický štandard šatní, sprchovacích miestností, vyskytujúce sa plesne na stenách týchto zariadení, nedostatočný interval maľovania, nefunkčné prvky sanitarnej inštalácie, oddychové miestnosti nespĺňajú minimálne bezpečnostné, priestorové a hygienické požiadavky,

- nevyznačenie nebezpečných zón strojov a zariadení, neobnovené bezpečnostné značenie na strojoch,
- nevhodné priestorové riešenie pracovísk ako aj nedostatočná a zanedbávaná povinná údržba pracoviska v určených intervaloch,
- neoznačovanie rozdielu výšky podláh na komunikáciách,
- nedostatočný prívod vzduchu a vetranie v uzatvorených dielňach,
- chýbajúce kryty a poklopy na kanáloch a šachtách, vrátane bezpečnostných náterov,
- nerovnosti podláh, poškodené podlahoviny,
- poškodené rozvody elektrickej energie,
- poškodené, rozsušené a netesné okná,
- poškodené dymovody,
- nefunkčné a neoznačené manometre, chýbajúce prístroje na meranie teplôt,
- chýbajúce kryty, prípadne rozbité el. zásuvky,
- nevyhovujúce cesty pre chôdzu a dopravu materiálu,
- sklenené výplne dvier vo výške očí nie sú farebne označené a zabezpečené proti prieniku osôb,
- nedostatočný pracovný priestor pri práci so zobrazovacími jednotkami, neprimeraný počet počítačov a ich obsluhy na daný priestor,
- chýbajúce bezpečnostné značenie, symboly a značky,
- nevyhovujúce hygienické nátery, zatečené stropy a často pokryté aj čiernou plesňou v niektorých kuchyniach, pracovniach, kúpeľniach a sociálnych zariadeniach a ojedinele aj v klientskych izbách,
- nevyhovujúce sociálne zariadenie,
- opotrebené, alebo úplne chýbajúce farebné označenie bezpečnostných zón strojov, prípadne pracovných jám,
- opadávané fasády budov,
- poškodené, zatekajúce strechy a prístrešky,
- poškodené dažďové žľaby a zvody,
- nefunkčná vzduchotechnika v niektorých pooperačných miestnostiach, dezinfekčných miestnostiach, v miestnostiach s biologickým materiálom, v septickom oddelení, zariadeniach pre stravovanie a v pracovniach.

KOZ SR už v roku 2019 dosiahla prijatie výrazných zmien vo Vyhláske č. 99/2016 Z. z. o podrobnostiach o ochrane zdravia pred záťažou teplom a chladom pri práci. Okrem klimatických zmien, ktoré sú však z roka na rok výraznejšie a aj súčasná pandémia významne ovplyvňuje a bude aj ďalej negatívne vplývať na zdravie zamestnancov. Sú to všetko výzvy, na ktoré musíme flexibilne reagovať nielen pri presadzovaní legislatívy ale aj aplikačnej praxi.

Nedostatky v tejto oblasti sa prejavovali napr.:

- v nevhodných mikroklimatických podmienkach na pracovisku (počas mimoriadne teplých a chladných dní),
- v prekračovaní prípustných limitných hodnôt tepelnej záťaže, nevykurovanie pracovísk,
- v nedodržiavaní minimálnej prípustnej teploty na pracovisku,
- vo vykurovaní pracovísk len na prípustnú operatívnu teplotu v zimných mesiacoch,
- v nevypracovaní prevádzkových poriadkov a nezabezpečovanie preventívnych opatrení pri záťaži teplom a chladom pri práci,
- v neposkytovaní bezpečnostných prestávok.

3. Nedostatky zisťované pri vyšetrovaní, evidencii a registrácii pracovných úrazov a chorôb z povolania /skratka NREG/.

Počet nedostatkov zistených v tejto oblasti dosiahol 18, pričom predstavujú 1,2 % z celkového počtu nedostatkov.

Najčastejšie opakujúce sa nedostatky:

- zamestnávateľ nemá vydaný osobitný vnútorný predpis určujúci, komu a akým spôsobom sa oznamujú PÚ, iné úrazy, podozrenia chorôb z povolania, nenahlásenie úrazu zástupcom zamestnancov /odborový orgán/, zástupcovi zamestnancov pre bezpečnosť,
- zamestnávateľ postupuje nesprávne pri ohlasovaní vzniku pracovných úrazov štátnym orgánom a nedodržiava lehoty súvisiace s PÚ (evidencia, registrácia, ukladanie záznamov),
- nedostatky v posudzovaní miery zavinenia zamestnanca na PÚ (úrazy sú posudzované tendenčne proti zamestnancovi),
- nedostatky v oznamovaní (neoznamovanie) vzniku pracovného úrazu zástupcom zamestnancov,
- nie sú evidované pracovné úrazy bez práceneschopnosti,
- vznik pracovných úrazov nie je oznamovaný zástupcom zamestnancov /odborovým orgánom/ a ani zástupcom zamestnancov pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci v dôsledku čoho sa nemôžu ani zúčastniť vyšetrovania príčin pracovných úrazov,
- opatrenia proti opakovaniu príčin pracovných úrazov sú nekonkrétne, bez určenia zodpovednosti a termínu splnenia, nie je vykonávaná kontrola splnenia prijatých opatrení proti opakovaniu príčin pracovných úrazov a chorôb z povolania,
- nie je vykonávaná evidencia drobných poranení ako súčasť lekárničiek na poskytnutie prvej pomoci,
- veľmi negatívnym javom je, že samotní zamestnanci z obáv postihov a neinformovanosti o svojich nárokoch neoznámia vznik poškodenia zdravia,
- zvýšený výskyt podozrenia na vznik choroby z povolania a taktiež straty zdravotnej spôsobilosti na prácu u zamestnancov pracujúcich v 2. kategórii rizika práce, u ktorej nie je stanovený interval vykonávania pravidelných lekárskeho prehliadok vo vzťahu k práci (ak to osobitný predpis neurčuje inak). Pri zistení podozrenia na chorobu z povolania zamestnávateľ ako príčinu vzniku ohrozenia uvádza nedostatok osobných predpokladov. Ide hlavne o ochorenia podporno-pohybovej sústavy v dôsledku dlhodobého jednostranného nadmerného zaťaženia.

Na nepriaznivý stav v tejto oblasti negatívne vplývala aj v roku 2021 skutočnosť, že zamestnanci z obáv o stratu zamestnania sami nehlásia drobné poškodenia zdravia, ktoré môžu v budúcnosti byť zdrojom ťažkých poškodení zdravia.

4. Porušenia zistené pri odškodňovaní pracovných úrazov a chorôb z povolania /skratka NOPU/.

Náhrada škody spôsobenej pracovným úrazom alebo chorobou z povolania je vykonávaná podľa zákona o sociálnom poistení. KOZ SR navrhuje už dlhé roky

vytvoriť zdroje pre preventívne pôsobenie a motivovať zamestnávateľov pracovať bez pracovných úrazov. Cieľom je prijatie štandardného úrazového poistenia, aké existuje v tzv. starých členských krajinách. Ani v roku 2021 sa nepodarilo zmeniť systém náhrady škody. Za čiastočný úspech možno považovať skutočnosť, že pri ochorení na COVID 19 v zamestnaní,/predovšetkým u zamestnancov v tzv. prvej línii t.j. zdravotníkov, lekárov a pod./bol prijatý doplnok v Zákone o sociálnom poistení o tzv. „Úrazový príplatok pre COVID 19“. Jeho priznanie je administratívne náročné a žiaľ aplikačná prax ukazuje ťažkosti s jeho realizáciou.

Počet nedostatkov v tejto oblasti v roku 2021 bol 6 a predstavuje to 0,4 % z celkového počtu zistených nedostatkov.

Išlo prevažne o opakujúce sa nedostatky:

- nie je vyplácaná náhrada škody pri pracovných úrazoch bez práceneschopnosti, čo je v rozpore s platnou legislatívou,
- chýbajúca spätná väzba v informovanosti odborových o vykonanej náhrade škody sociálnou poisťovňou, čo je zapríčinené legislatívou, nie vinou sociálnej poisťovne,
- nedostatky a rozpory v posudzovaní miery zavinenia zamestnanca na PÚ,
- neoboznámenie postihnutého s postupom odškodňovania pracovného úrazu,
- snaha presunúť zodpovednosť na zamestnanca a neodškodniť pracovný úraz na 100% ako aj snaha o „dohodu“ so zamestnancom na inej forme odškodnenia,
- najčastejšie sa opakujúcim nedostatkom je snaha o nepriznanie náhrady škody bez objektívneho posúdenia miery zavinenia a samotní zamestnanci sa nedomáhajú svojich nárokov, z obáv prípadných postihov,
- problémom je taktiež úrazovosť SZČO, prípadne dodávateľov prác, pracujúcich v priestoroch zamestnávateľa,
- taktiež sa stretávame s prípadmi, kedy zamestnávateľ určuje 100% zavinenie zamestnanca na vzniku registrovaného pracovného úrazu, pričom ak to nie je úraz s vážnymi (trvalými) následkami, prípadne s dlhou dobou liečenia, je veľmi problematické riešiť mieru zavinenia prostredníctvom určovacej žaloby (zamestnanci sa nechcú súdiť).

5. Nedostatky zistené pri poskytovaní a používaní osobných ochranných pracovných prostriedkov,/OOPP/ nedostatky pri poskytovaní umývacích, čistiacich a hygienických prostriedkov, nedostatky pri zabezpečovaní pitného režimu /skratka NOOP/.

Rok 2021 aj tejto oblasti priniesol výrazné zmeny, vznikom nového rizika, nových podmienok poskytovania OOPP, dezinfekčných prostriedkov v súvislosti s pokračovaním pandémie. KOZ SR spracovala usmernenia pre poskytovanie týchto prostriedkov, povinností zamestnávateľov a práva zamestnancov. Pre včasnú informovanosť boli tieto usmernenia uverejňované v online priestore a taktiež na úrovni jednotlivých odborových zväzov, ktoré spracovali vlastné pokyny.

Počet nedostatkov zistených v roku 2021 bol 93 a predstavuje to 6,4 % z celkového počtu zistených nedostatkov.

Najčastejšie opakujúce sa nedostatky:

- neúčast odborových funkcionárov a zástupcov zamestnancov pri analýze rizika ako východiska pre spracovanie podnikových zoznamov pre poskytovanie OOPP,
- zoznam pridelovaných OOPP nevychádza z hodnotenia nebezpečenstiev a posúdenia rizík a neaktualizuje sa pri zmenách vo výrobe a nie sú v ňom zahrnuté všetky profesie a činnosti vykonávané zamestnancami,
- zamestnávateľ nezabezpečuje čistenie, údržbu a opravu pridelených OOPP, snaží sa túto povinnosť preniesť na zamestnanca,
- nevykonávaná kontrola používania určených OOPP zo strany vedúcich zamestnancov,
- nevymieňanie, prípadne oneskorené vymieňanie opotrebených OOPP a nezabezpečenie dostatočného množstva OOPP, v čase ich údržby ich nie je možné adekvátne nahradiť,
- poskytovanie OOPP, ktorých veľkosť nezodpovedá vhodnej veľkosti pre konkrétneho zamestnanca,
- chýbajúce toaletné potreby,
- nedostatočná spolupráca orgánov bezpečnostno-technickej služby ako aj pracovnej zdravotnej služby s odborovými orgánmi a zástupcami zamestnancov pri hodnotení nebezpečenstiev a spracovaní zoznamov pre poskytovanie OOPP,
- z predložených vnútorných predpisov nie je možné jednoznačne identifikovať, ktoré OOPP sa poskytujú pri jednotlivých činnostiach (predpis je len formálny),
- nestanovenie povinnosti používať OOPP a neposkytovanie OOPP pri rizikovom faktore – hluk,
- zamestnávateľia nemajú spracovaný predpis na poskytovanie ochranných nápojov, ako pre letné, ak aj pre zimné obdobie podľa zákona o BOZP a príslušných predpisov o ochrane zamestnancov pred záťažou teplom a chladom pri práci,
- nedostatočný počet stanovišť pre zabezpečenie pitného režimu,
- používanie OOPP, ktoré nie sú certifikované, sú nevhodné pre daný účel použitia a nekvalitné,
- neposkytovanie umývacích a čistiacich prostriedkov,
- problémy s kvalitou rukavíc,
- nepridelovanie OOPP zamestnancom na dobu určitú, prípadne sezónnym pracovníkom a brigádnikom,
- nepoužívanie OOPP v prašnom prostredí,
- svojvoľné nepoužívanie pridelených OOPP zamestnancami,
- účelové zamieňanie klasifikácie ochranných prostriedkov na pracovné z dôvodu ich neposkytovania zo strany zamestnávateľa,
- nekvalitné OOPP, ochranná obuv a odevy, antivibračné rukavice, respirátory,
- OOPP a čistiace prostriedky sa držia v minimálnom počte na sklade, preto sa stáva, že nie sú k dispozícii na výmenu po strate funkčnosti používaných,
- a ďalšie.

Okrem uvedených nedostatkov sa prejavila aj nová skutočnosť o znižovaní počtu zamestnancov v dôsledku dodržiavania odstupov v súvislosti s pandémiou a následne ku poklesu vykonávaných fyzických kontrol zo strany zamestnávateľov za účasti zástupcov zamestnancov.

6. Nedostatky zistené v zdravotnej spôsobilosti, zdravotníckej a hygienickej starostlivosti, nedostatky pri poskytovaní prvej pomoci, nedostatky pri vykonávaní zdravotného dohľadu, nedostatky pri organizovaní a realizácii rekondičných pobytov pre zamestnancov / skratka NZDR/.

Zaraďovanie zamestnancov na prácu, ktorá zodpovedá ich zdravotnej spôsobilosti je jedným zo základných predpokladov kvalítne vykonávanej práce a zároveň je prevenciou pred poškodením zdravia v práci.

Počet nedostatkov zistených tejto oblasti v roku 2021 bol 113. Tento počet predstavuje celkom 7,7 % z celkového počtu zistených nedostatkov.

Najčastejšie zisťované nedostatky:

- nie je vykonávaná aktualizácia hodnotenia rizík pri zmenách technológie,
- odklad plnenia termínov na absolvovanie rekondičných pobytov z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov, snaha zo strany zamestnávateľa vyhýbať sa rekondičným pobytom krátkodobým preradením zamestnanca na inú prácu,
- nevykonávanie merania škodlivých faktorov práce /hluk, prašnosť a pod./,
- vzhľadom na územné členenie a dislokáciu orgánov pracovných zdravotných služieb dochádza aj k zvyšovaniu nákladov na dopravu zamestnancov zo vzdialenejších miest do zdravotníckych zariadení a pod.,
- nedostatočne vybavené lekárničky pre poskytovanie prvej pomoci, odlúčené pracoviská neraz nie sú vôbec vybavené lekárničkami pre poskytovanie prvej pomoci,
- nedostatočný počet zamestnancov preškolených na poskytovanie prvej pomoci a anonymita vyškolených zamestnancov,
- zvýšený výskyt podnetov na jednostranné nadmerné zaťaženie pri práci,
- nedodržiavanie periodicity poskytovania a obmedzená dĺžka rekondičných pobytov a rehabilitácie,
- obsah lekárskej prehliadky nie je podľa platného odborného usmernenia MZ SR,
- v niektorých prípadoch nie je zabezpečená starostlivosť o zamestnancov na odlúčených pracoviskách,
- nedostatočný počet zariadení hygienického a sociálneho charakteru vzhľadom na počet zamestnancov,
- nezabezpečovanie predpísaných preventívnych lekárskeho prehliadok vo vzťahu k práci v určených intervaloch,
- nezabezpečovanie preventívnych lekárskeho prehliadok vo vzťahu k práci pre kategórie 1. a 2.,
- neriešenie extrémneho nárastu teplôt na pracoviskách v mimoriadne teplých dňoch v letných mesiacoch a vplyvu tohto faktora na zdravie, nedostatky v zabezpečení bezpečnostných prestávok z uvedeného dôvodu,
- porušovanie prípustnej celozmenovej záťaže pri práci s bremenami a neakceptovanie opatrení uložených pracovnou zdravotnou službou,
- nedostatočná úroveň hygienického režimu v šatniach a sprchách (výskyt kožných ochorení), nevytvorenie časového priestoru na vykonanie očisty zamestnanca,
- závažným nedostatkom v tejto oblasti je aj zavádzanie neprimeraného pracovného tempa zamestnancov bez posúdenia fyzickej a psychickej záťaže a bez prerokovania s odborovou organizáciou, zamestnávateľa nechcú investovať do technických opatrení pre znižovanie fyzickej záťaže zamestnancov

(hlavne manipulácia s bremenami a dlhodobé, nadmerné jednostranné zaťaženie).

Ako už bolo uvedené v predchádzajúcich častiach tejto správy, vzhľadom na pandémiu nemohli byť realizované mnohé opatrenia, ako napríklad poskytovanie rekondičných pobytov.

Tabuľka č. 5 (Názov, popis a skratky vybraných typov nedostatkov zistených pri kontrolnej činnosti odborovej kontroly BOZP v roku 2021 je uvedený v tabuľke č. 4)

Por. číslo	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	SPOLU
Typ	NTCH	NPPP	NREG	NOPU	NOOP	NZDR	NNAD	NZKO	NORG	OSTA	
Rok 2021	485	395	18	6	93	113	8	86	172	84	1460
v %	33,2	27,1	1,2	0,4	6,4	7,7	0,5	5,9	11,8	5,8	100

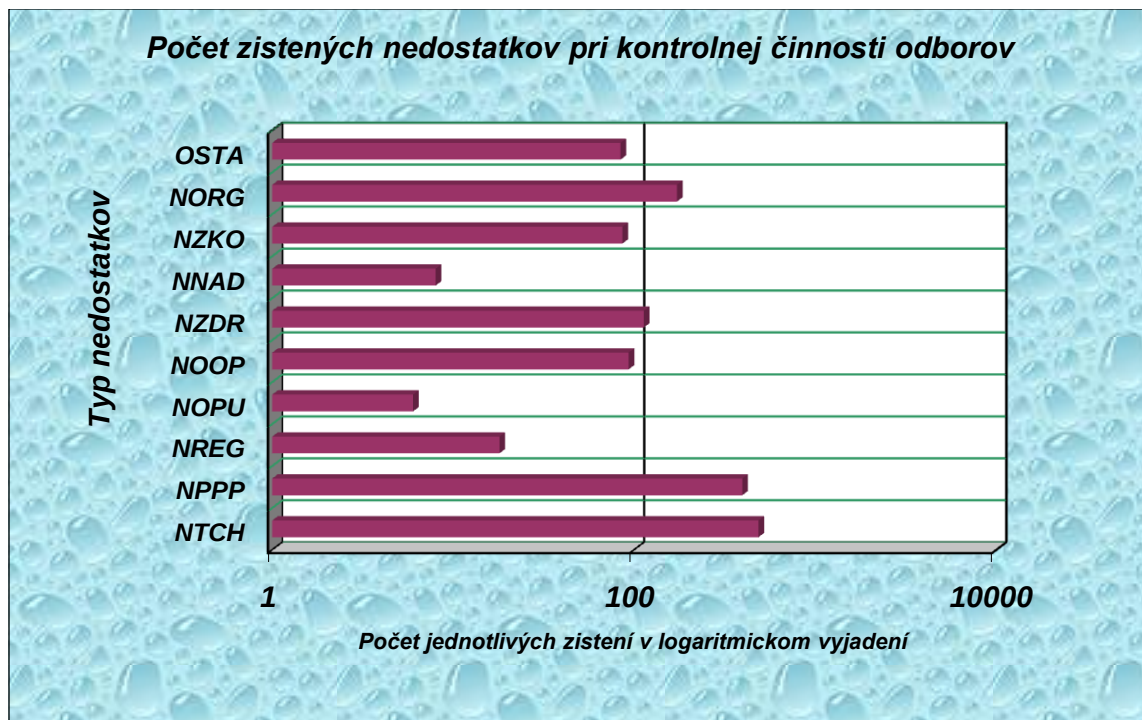
7. Nedostatky zistené pri výkone nadčasovej alebo nočnej práce, nedostatočné prestávky pri práci a po práci, nedostatočný odpočinok v súvislosti s touto prácou, riziková práca vykonávaná v nadčase (§ 97 a 98 ZP) /skratka NNAD/.

Dodržiavanie stanovených noriem oddychu po práci, zdravotnej starostlivosti, stravovania a pod. má významné miesto a výrazný vplyv na zdravie človeka. Je dokázané, že vyčerpaný človek oveľa ťažšie vládá pracovnú záťaž čo sa v konečnom dôsledku prejavuje na zhoršovaní zdravotného stavu.

Rok 2021 s pokračovaním pandémie sa negatívne prejavoval aj v tom, že mnohí zamestnanci, predovšetkým v zdravotníctve, boli nútení pracovať bez dostatočného odpočinku po práci, s množstvom nadčasových hodín, neraz aj v rizikovom prostredí.

Graf č. 3. Počet zistených nedostatkov pri kontrolnej činnosti odborov v roku 2021 a ich zaradenie podľa skratiek z tabuľky č. 3. a 4.

(Zobrazenie grafu je uvedené v logaritmickom vyjadrení).

Počet nedostatkov v roku 2021 bol 8. Z celkového počtu zistených nedostatkov to predstavuje 0,5%.

Okrem celkovej nepriaznivej situácie spôsobenej pandémiou boli zisťované aj niektoré opakujúce sa nedostatky spoločné pre viaceré odborové zväzy.

Najčastejšie spoločné nedostatky:

- pri práci v noci spravidla nie je zabezpečované zamestnávateľmi stravovanie zamestnancov,
- výkon nočnej práce bez preukázateľného zdravotného posudku zamestnanca na jej výkon,
- nedostatky boli zistené aj v posudzovaní zdravotnej spôsobilosti na nočnú prácu,
- nie je preukázateľný súhlas zamestnanca s prácou nadčas nad hranicu stanovenú Zákonníkom práce,
- zamestnancom pracujúcim v noci nie sú poskytované bezpečnostné prestávky,
- porušovanie stanovených podmienok a limitov práce nadčas v pohotovostných službách.

8. Nedostatky zistené pri ustanovení alebo pri činnosti zástupcov zamestnancov pre BOZP a komisie BOZP, prípadne aj porušenie ustanovenia § 240 Zákonníka práce /skratka NZKO/.

Podobne ako v roku 2020 už pri predkladaní legislatívy sa prejavovali viaceré snahy, o oslabovaní práv zástupcov zamestnancov, konkrétne zástupcov pre BOZP, kde sa v roku 2021 navrhovala zmena, aby zamestnávateľ mohol prepustiť zástupcu zamestnanca pre BOZP a s nerešpektovaním zákonných podmienok pre jeho ustanovenie. Tento návrh bol neprijateľný a odmietli sme ho, paradoxne aj spolu so zamestnávateľským organizáciami a združeniami.

Počet nedostatkov v činnosti zástupcov zamestnancov v roku 2021 bol 86. Predstavuje to 5,9 % z celkového počtu zistených nedostatkov.

Najčastejšie sa opakujúce nedostatky:

- zástupcovia zamestnancov nie sú prizývaní k vyšetrovaniu príčin pracovných úrazov a chorôb z povolania,
- zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť, ktorí sú členmi komisie BOZP, sa nezúčastňujú zasadnutí tejto komisie,
- zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť pôsobia len formálne,
- zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť neabsolvovali potrebné vzdelávanie k svojej činnosti organizované zamestnávateľom,
- zistené závady predložené od zástupcov zamestnancov pre bezpečnosť nie sú zamestnávateľom akceptované a taktiež nie sú v stanovených lehotách odstraňované,
- zástupcovia zamestnancov sa nezúčastňujú na organizovaní výbere a tvorbe obsahu rekondičných pobytov,
- nie sú prizývaní k výberu technológií a zmenám vo výrobnom procese,
- nezúčastňujú sa pri tvorbe miestnych prevádzkových predpisov, vrátane poskytovania OOPP, prípadne hygienických, čistiacich a dezinfekčných prostriedkov,
- vymenovaní zástupcovia zamestnancov pre bezpečnosť neboli zverejnení na voľne dostupných miestach,
- neúčast' na hodnotení rizika pre spracovania podnikových predpisov/OOPP a pod./,
- nezáujem zástupcov zamestnancov o vykonávanie spoločných previerok, na vyšetrovaní príčin pracovných úrazov a iných činnostiach na ktoré majú právo v zmysle zákona o BOZP,
- nedostatočný prenos informácií k samotným zamestnancom,
- nie je presne určený primeraný čas s náhradou mzdy na výkon činnosti zástupcov zamestnancov,
- nie sú ustanovené komisie BOZP, prípadne nie je dodržaný príslušný počet zástupcov jednotlivých zložiek /zástupcov zamestnávateľa a zástupcov zamestnancov/,
- a celý rad ďalších nedostatkov.

9. Nedostatky, spektrum rôznych organizačných a riadiacich nedostatkov (napr. nevypracovanie politiky BOZP, nevykonávanie bezpečnostných školení, nedostatky pri organizovaní technickej služby a pod. /skratka NORG/).

V roku 2021 bolo v tejto oblasti zistených 172. Predstavuje to 11,8 % z celkového počtu zistených nedostatkov.

Najčastejšie sa opakujúce nedostatky:

- zásadné zámery z koncepcie politiky BOZP nie sú vyhodnocované v lehotách pre ich splnenie a uvedený dokument sa nepredkladá odborovej organizácii na prerokovanie,
- vnútorné predpisy zamestnávateľ dlhodobo neupravoval, a chýbajú prevádzkové predpisy a poriadky (napr. práca s bremenami, práca s chemickými faktormi, hluk, vibrácie...),
- predložená dokumentácia BOZP nie je dostatočne preukázateľná (prepísované údaje, bez schválenia, dátumu aktualizácie, chýbajúce dátumy kontrol),
- vydávanie vnútorných predpisov BOZP bez predchádzajúcej dohody so zástupcami zamestnancov,
- oboznamovanie zamestnancov v BOZP je vykonávané vo všeobecnej rovine, v osnove pre oboznamovanie zamestnancov z BOZP chýba oboznamovanie s danými rizikami vyplývajúcimi z činnosti zamestnancov a po vykonaní oboznamovania sa nevykonáva overovanie vedomostí,
- zamestnanci nie sú oboznamovaní s hodnotením rizika vykonávanej práce,
- chýbajúce podpisy a mená na prezenčných listinách zo školení o nebezpečných chemických faktoroch,
- nevykonávanie kontrolnej činnosti vedúcimi zamestnancami,
- neúčast odborových orgánov na vykonávaní kontrolnej činnosti,
- nie sú vypracované alebo aktualizované zoznamy prác a pracovísk zakázaných ženám, tehotným ženám a matkám do konca 9. mesiaca po pôrode,
- v evidencii vykonaných školení nie sú uvádzané konkrétne bezpečnostné predpisy pre jednotlivé profesie,
- oboznamovanie zamestnancov v BOZP je vykonávané vo všeobecnej rovine a v nedostatočnom časovom rozsahu, v osnove pre oboznamovanie zamestnancov z BOZP chýba oboznamovanie s konkrétnymi rizikami vyplývajúcimi z činnosti zamestnancov a po vykonaní oboznamovania sa nevykonáva overovanie vedomostí,
- pri zdokumentovaných závažných nedostatkoch chýbajú dátumy, záznamy kedy boli zaznamenané nedostatky odstránené, a kto vykonal kontrolu ich odstránenia,
- a pod.

KOZ SR nie je za zvyšovanie administratívnej náročnosti zamestnávateľov, niektoré základné a závažné dokumenty sú však potrebné preto, aby zaručovali právnu silu obidvoch zmluvných strán. V tomto prípade zamestnávateľov na jednej strane a na strane druhej zamestnancov.

10. Ostatné zistené nedostatky (napr. spoločný súbor všetkých ostatných zistených nedostatkov, napr. tých ktoré neboli zaradené do hodnotenia osobitne podľa predchádzajúceho spektra kritérií) / skratka OSTA/.

V roku 2021 bolo zistených 84 nedostatkov. Celkove predstavujú 5,8 % z celkového počtu zistených nedostatkov.

Ide napríklad o nasledovné nedostatky:

- porušovanie právnych predpisov a noriem pri elektroinštalácii, neuzamknuté čiže voľne otvorené elektrické rozvodové skrine na pracoviskách,
- poškodené káble a svietidlá,
- chýbajúce dopravné značky vodorovné, zvislé na komunikáciách a prechodových úsekoch, kde dochádza ku križovaniu dopravných prostriedkov a osôb,
- nedostatočný počet členov BTS v pomere ku počtu zamestnancov, čo nezodpovedá požiadavkám zo zákona o BOZP,
- nepriaznivá situácia, ktorá vzniká aj v dôsledku vykonávania niektorých prác na dobu určitú, prípadne na „dohodu“, čo zapríčiňuje, že nie sú pre zamestnancov zabezpečené základné školenia, či príslušné vybavenie OOPP a pod.,
- problémy so zabezpečením starostlivosti o BOZP pre pracovníkov personálnych agentúr,
- celý rad podobných nedostatkov, ktoré sú typické len pre jednotlivé odborové zväzy.

Dôležité miesto v činnosti OI BP majú nedostatky odstránené počas samotného výkonu kontroly. Počet takto odstránených nedostatkov v roku 2021 bol 250.

Najčastejšie opakujúce sa nedostatky:

- umiestnenie výstražných tabuliek na dočasne vyradené stroje z prevádzky,
- výmena poškodených a opotrebovaných OOPP rôzneho druhu,
- doplnenie bezpečnostného značenia na pracoviskách,
- vyradenie poškodeného ručného náradia a náhrada novým,
- doplnenie obsahu lekárničiek pre poskytovanie prvej pred lekárskej pomoci pre zamestnancov,
- okamžitá výmena a ďalšie nepoužívanie poškodených pracovných prostriedkov,
- zabezpečenie tlakových fliaš proti prevrhnutiu,
- upevnenie uvoľnených, alebo výmena poškodených elektrických zásuviek a vypínačov,
- uzamknutie elektrických rozvodových skríň,
- vyčistenie okien,
- odstránenie neporiadku,
- doplnenie chýbajúcich svetelných zdrojov v osvetľovacích telesách,
- zaistenie poškodených okenných krídiel, ktoré by pri otváraní mohli byť zdrojom úrazu,
- oprava alebo výmena poškodených elektrických predlžovacích káblov,
- a pod.

Spektrum zistených nedostatkov, tak ako boli uvedené v predchádzajúcej časti tejto správy, dokumentuje všetky oblasti súvisiace s ochranou zdravia a bezpečnej práce zamestnancov. Oblasťam, v ktorých bol zistený nárast počtu nedostatkov, bude v nasledujúcom období venovaná zvýšená pozornosť a budú zahrnuté do plánov kontrolnej činnosti OI BP.

ČASŤ III.

PORADENSKÁ A METODICKÁ ČINNOSŤ ODBOROV V OBLASTI BOZP

Preventívny prvok pôsobenia odborov, informovanosť, priama účasť na riešení problémov bol v roku 2021 vystupoval do popredia viac ako kedykoľvek predtým. Pozitívne môžeme hodnotiť fakt že pandemická situácia, predovšetkým v letných mesiacoch umožnila viac, ako v roku 2020 vykonávanie vzdelávacích aktivít prezenčne priamo a nielen v on line priestore. Boli realizované rôznorodé aktivity, ktoré sú zaradené do 10 oblastí a kategórií. Ich členenie je znázornené v grafe č. 4. podľa tabuľky č. 6.

V roku 2021 bolo vykonaných celkom 1396 aktivít, čo je vzhľadom na pandemickú situáciu značný počet a taktiež výrazne vzrástol počet členov pre ktorých boli tieto aktivity vykonávané. Počet členov, pre ktorých boli tieto aktivity vykonané bol 6996 pričom v roku 2020 to bolo 3667 členov.

Tabuľka č. 6

Tabuľka poradenskej a metodickej pomoci odborov v oblasti BOZP			
Číslo	Skratka	Názov najdôležitejších činností odborov tejto oblasti	Počet
1	PMPO	Poskytovanie metodickej pomoci a prezentácia odborov v oblasti BOZP	497
2	PVZD	Poskytovanie výchovy a vzdelávania a lektorská činnosť v oblasti BOZP	61
3	RSTR	Rokovanie s orgánmi štátnej správy a spolupráca v oblasti BOZP	64
4	RBPZ	Rokovanie o BOZP v ZO OZ a účasť na PKZ	123
5	RZZB	Rokovanie so zamestnávateľskými zväzmi a združeniami o BOZP a účasť na KZVS	21
6	PKOZ	Práca a činnosť v odborných komisiách KOZ SR	37
7	SKPR	Vydávanie stanovísk k právnym predpisom (napr. k predpisom podľa § 39 ZP) a ostatným materiálom pre BOZP	301
8	RSŤAŽ	Riešenie sťažností	28
9	PPOM	Poskytovanie právnej pomoci	107
10	OSTA	Ostatné aktivity	157
Spolu			1 396

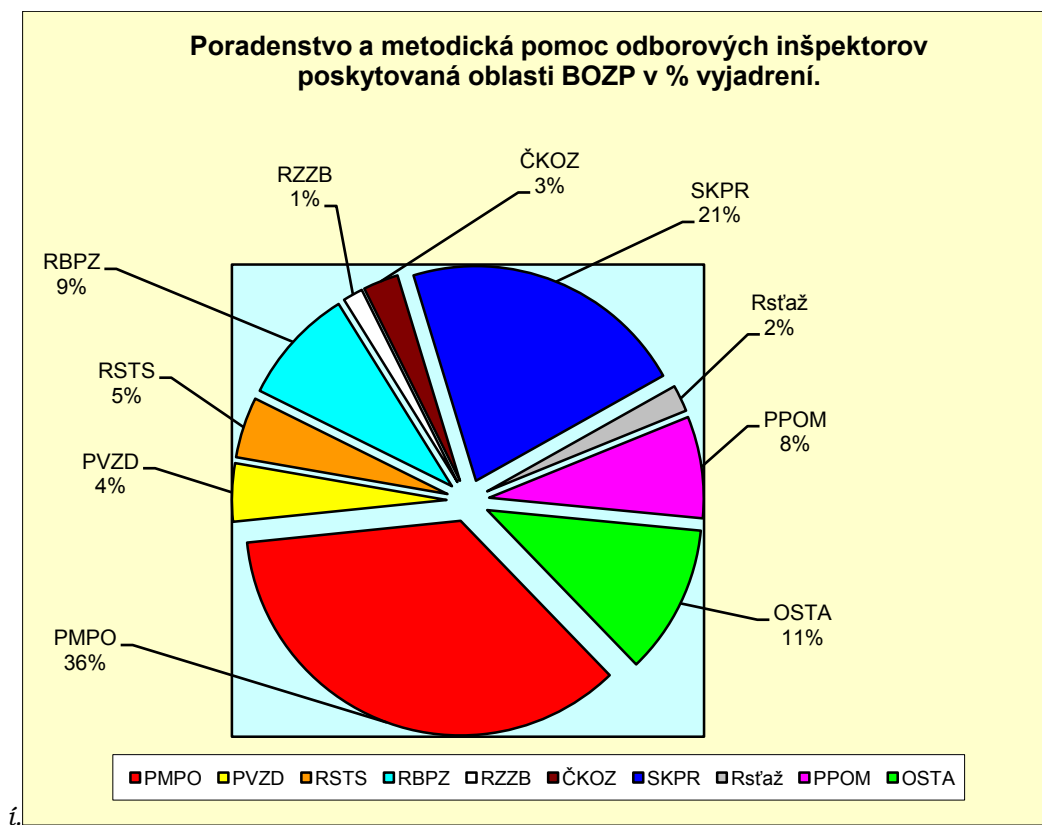
1. Poskytovanie metodickej pomoci a prezentácia odborov v oblasti BOZP (skratka PMPO).

V roku 2021 bolo v tejto oblasti vykonaných celkom 497 a tieto aktivity predstavujú celkom 35,6 % zo všetkých aktivít v tejto oblasti.

- posudzovanie a pripomienkovanie vnútorných smerníc BOZP zamestnávateľa,
- preventívne lekárske prehliadky vo vzťahu k práci (periodicita, obsah, financovanie),

- rizikové práce (rôzne príplatky, práca nadčas, dodatková dovolenka, bezpečnostné prestávky),
- zástupca zamestnanca pre bezpečnosť (právomoci a povinnosti),
- nadmerné jednostranné zaťaženie pri práci zamestnancov,
- údržba a čistenia OOPP,
- bezpečnostné prestávky (dĺžka a množstvo),
- výkon práce na odlúčenom pracovisku,
- choroby z povolania,
- evidovanie, registrovanie a odškodňovanie PÚ,
- normy spotreby práce (primeranosť vo vzťahu k BOZP),
- nároky zamestnancov pri prechode práv a povinností na nového zamestnávateľa,
- ustanovenie a činnosť pracovnej zdravotnej služby,
- registrácia pracovného úrazu a účasť odborov na posúdení miery zavinenia,
- postup pri náhrade škody spôsobenej PÚ a ChzP,
- a pod.

Graf č.4 Poradenstvo a metodická pomoc odborových inšpektorov BOZP v % vyjadrení.

2. Poskytovanie výchovy, vzdelávania a lektorská činnosť v oblasti BOZP (skratka PVZD).

Na základe už uvedených skutočností rok 2021 bol priaznivejší z pohľadu priameho vykonávania vzdelávacích aktivít ako v roku 2020. Išlo o vlastné vzdelávacie aktivity na úrovni odborových zväzov združených v KOZ SR a taktiež priamo zo strany

KOZ SR. Pravidelne organizovaná súťaž učňovskej mládeže ktorú organizuje Integrovaný odborový zväz bola realizovaná online formou.

V roku 2021 bolo uskutočnených 61 vzdelávacích aktivít. Predstavuje to celkove 4,4 % z celkového počtu týchto aktivít.

KOZ SR pokračovala vo zvyšovaní právneho vedomia zástupcov zamestnancov pre BOZP, členov odborov, odborových organizácií a zamestnancov. V rámci vlastnej publikačnej činnosti vydala aj kalendár BOZP s problematikou poskytovania prvej pomoci.

Odbor BOZP KOZ SR pri svojej činnosti pravidelne aktualizuje a dopĺňa celý systém poskytovania informácií v elektronickej forme v oblasti „BOZP“ na internetovej stránke www.kozsr.sk.

3. Rokovania o otázkach BOZP s orgánmi štátnej správy a spolupráca v oblasti BOZP (skratka RSTS).

Rokovania s orgánmi štátnej správy boli na úrovni KOZ SR veľmi intenzívne ako v rámci medzirezortného pripomienkového konania tak v rôznych pracovných skupinách budovaných na tripartitnom princípe. Taktiež na úrovni jednotlivých odborových zväzov sa uskutočnilo množstvo rokovaní, ktoré si vyžadovalo riešenie každodenných problémov.

V roku 2021 sa takýchto rokovaní uskutočnilo 64, tento počet predstavuje 4,6 % z celkového počtu týchto aktivít.

4. Rokovanie o BOZP v ZO OZ (skratka RBPZ).

Rokovania priamo v základných odborových organizáciách (ZO) jednotlivých odborových zväzov, boli uskutočňované pokiaľ to situácia umožňovala priamou účasťou, alebo prípadne aj virtuálne.

Celkový počet takýchto aktivít v roku 2021 bol 123 a predstavuje to 8,8 % z celkového počtu týchto aktivít.

Predmetom takýchto rokovaní boli najčastejšie:

- obsahová náplň kolektívnych zmlúv v časti BOZP,
- spracovanie miestnych prevádzkových predpisov pre boj s korona krízou, ako je poskytovanie OOPP, umývacích dezinfekčných prostriedkov a pod.,
- účasť na spracovaní miestnych prevádzkových predpisov pre jednotlivé druhy činnosti a účasť zamestnancov na tomto spracovaní,
- ochrana zamestnancov pred záťažou teplom a chladom pri práci.

5. Rokovanie o BOZP so zamestnávateľskými zväzmi a združeniami (skratka **RZZB).**

V roku 2021 sa uskutočnilo 21 týchto rokovaní a predstavujú 1,5 % z celkového počtu aktivít tejto oblasti.

Prevažná väčšina týchto rokovaní sa uskutočňovala v príslušných odborových zväzoch, ktoré majú sociálnych partnerov.

Na týchto rokovaníach sa jednalo napríklad o:

- riešenie stavu pracovného prostredia a hygienického vybavenia,
- účasť odborových orgánov na príprave KZ,
- vymedzenie priestoru pre činnosť zástupcov zamestnancov pre BOZP,
- a pod.

6. Údaje o prácach a činnosti v odborných komisiách BOZP KOZ SR (skratka **PKOZ).**

V roku 2021 bolo vykonaných 37 aktivít a predstavuje to 2,7 % z celkového počtu týchto aktivít.

Tu treba podotknúť, že všetky medzinárodné aktivity z oblasti BOZP na ktorých sa zúčastnila KOZ SR boli plne hrazené z prostriedkov zahraničných centrál a agentúr.

Išlo predovšetkým o:

- činnosť v poradnom výbore BOZP /ACSH/ v Luxembursku,
- členstvo v Riadiacom výbore Európskej agentúry bezpečnosti práce so sídlom v Bilbao, /EU OSHA/,
- členstvo v Expertnej sieti Výskumného a vzdelávacieho inštitútu BOZP Európskej odborovej konfederácie so sídlom v Bruseli /ETUI/,
- činnosť v Poradnom výbore BOZP vybudovanom na tripartitnom princípe pri MPSVR SR na národnej úrovni,
- činnosť v Medzinárodnom poradnom výbore EÚ so sídlom v Bruseli,
- činnosť v Národnej sieti BOZP vybudovanej pri Národnom inšpektoráte práce v Košiciach,
- činnosť a rokovania Predstavenstva združenia odborových inšpektorov BOZP,
- aktivity OI BP na odvetvovej úrovni s príslušnými hospodárskymi a sociálnymi partnermi, profesijnými združeniami,
- činnosť v rôznych pracovných skupinách vytvorených na tripartitnej báze pri MPSVR SR,
- a iné.

7. Vydávanie stanovísk k právnym predpisom /napr. k niektorým predpisom podľa § 39 ZP/ (skratka **SKPR)**

V roku 2021 pokračoval intenzívny proces legislatívnych zmien zo strany predkladateľov zákonov a v rámci sociálneho dialógu na úrovni KOZ SR a jednotlivých ministerstiev.

Celkove bolo v rámci tejto činnosti spracovaných 12 stanovísk v rámci MPK a 5 stanovísk na rokovania HSR.

Na úrovni jednotlivých odborových zväzov boli prijímané stanoviská k miestnym prevádzkovým predpisom a pod. Celkove bolo v roku 2021 spracovaných 301 stanovísk čo predstavuje 21,6 % zo všetkých týchto aktivít.

Na úrovni odborových zväzov išlo napr. o:

- výklad ku určení bezpečnostných prestávok v práci,
- komentár a stanovisko k niektorým ustanoveniam zákona č. 355/2006 Z.z. a vyhlášky č. 99/2016 Z. z. – mikroklimatické podmienky na pracovisku, mimoriadne teplé a chladné dni,
- k určení miery zavinenia zamestnanca na pracovnom úraze,
- zabezpečovanie zdravotného dohľadu a preventívnych lekárskeho prehliadok vo vzťahu k práci,
- a iné.

8. Riešenie sťažností v oblasti BOZP (skratka **RSŤAŽ).**

V roku 2021 bolo riešených 28 sťažností, pričom tento počet predstavuje 2 % z celkového počtu aktivít v tejto oblasti.

Dôvody sťažností sa dotýkali prevažne:

- vykonávanie prác vo vysokej tepelnej záťaži,
- poskytovanie OOPP, dezinfekčných prostriedkov,
- neuznanie pracovného úrazu, prípadne choroby z povolania,
- práca vykonávaná pod pracovným stresom,
- náhrada škody spôsobenej pracovným úrazom,
- nesprávne zaradenie vykonávanej práce do kategórie pracovného rizika,
- a pod.

9. Poskytovanie právnej pomoci v oblasti BOZP (skratka **PPOM).**

Právna pomoc bola poskytnutá v 107 prípadoch a predstavuje to 7,7 % z celkového počtu aktivít v tejto časti.

Išlo najmä o:

- zaraďovanie zamestnancov do kategórií rizika,
- ochrana pred záťažou teplom pri práci,
- spolupráca preventívnych a ochranných služieb s odbormi,

- ochrana pred pôsobením chemických rizikových faktorov,
- a mnohé ďalšie.

10. Ostatné činnosti a aktivity v oblasti BOZP (skratka OSTA).

V roku 2021 OI BP realizovali rôzne aktivity, ktoré sú špecifické pre jednotlivé odborové zväzy.

Celkove takto bolo vykonaných 157 rôznych aktivít a predstavuje to 11,2 % z celkového počtu týchto činností.

Z Á V E R

1. Podiel odborov na príprave a tvorbe legislatívy BOZP.

Rok 2021 bol tiež poznačený pandémiou a opatreniami prijatými v súvislosti s tým čo významne ovplyvnilo aj pôsobenie odborov. Podiel odborov na tvorbe legislatívy, ktorá je základným predpokladom pre vytváranie bezpečných a zdraviu nezávadných pracovných podmienok, sa podobne ako rok predtým niesol v znamení udržania takej úrovne legislatívy, ktorá neznižuje dosiahnutý štandard. Ako bolo uvedené v predchádzajúcich častiach tejto správy, nebolo to vždy jednoduché. Napriek tomu a zložitejším rokovaniam sa podarilo udržať a presadiť základné požiadavky, aj keď nie v takom rozsahu ako sme požadovali. Z toho dôvodu bolo a je nesmierne dôležité, aby zamestnanci videli, že sme aktívnym účastníkmi tvorby legislatívy na vytváranie zdravého pracovného prostredia, a že si toto právo nenecháme zobrať.

2. Priamy výkon kontrolnej činnosti v kontrolovaných subjektoch.

Pôsobenie OI BP v zamestnávateľských subjektoch rôznymi formami, /dotazníkmi, on-line, pomocou modernej elektronickej komunikácie/, ktoré nahrádzali osobný výkon kontrolnej činnosti, môžeme hodnotiť mimoriadne pozitívne, keď týmito formami a aktivitami bolo pokrytých viac ako 17 % odborových organizácií odborových zväzov združených v KOZ SR. Má to významný vplyv na vnímanie odborov, pre ktoré je prioritné preventívne pôsobenie a aktívna pomoc.

3. Reálny dopad na zamestnancov v zlepšovaní pracovných podmienok vplyvom kontrolnej činnosti odborov.

Reálny dopad činnosti odborov na pracovné prostredie a pracovné podmienky u konečného užívateľa teda zamestnancov, je vzhľadom na súčasnú situáciu jeden z najdôležitejších prvkov, aby zamestnanci naozaj cítili, že sme aktívni účastníci na tomto poli pôsobenia. Na základe odoziev je možné hodnotiť kladne celkové pôsobenie OI BP na konkrétnych pracoviskách.

Odporúčania, závery a zameranie odborovej kontroly nad BOZP pre ďalšie obdobie:

- 1.** Úloha trvalá viac rokov - "Naďalej dôsledne využívať vybudovaný tripartitný systém pri príprave legislatívy. Významne posilniť vyváženosť medzi sociálnymi partnermi, aby všetky zúčastnené strany boli pri rokovaniach rovnocenné" - je viac ako aktuálna pre nasledujúce obdobie.
- 2.** Dôsledne kontrolovať, akým spôsobom aplikačná prax funguje pri realizácii prijatej legislatívy. Ide o nový významný fakt, kedy sú avizované a prijaté legislatívne zmeny, napríklad „Úrazový príplatok COVID 19“, ktorý aj napriek platnosti doposiaľ vyplácaný nie je. Využiť ku tomu všetky nástroje sociálneho partnerstva a spolupráce s inštitúciami pôsobiacimi na poli BOZP.
- 3.** Reagovať na zmeny, klimatické zmeny, ako je otvorený európsky trh, migrujúci pracovníci, s cieľom stanovenia rovnakých pravidiel pre všetkých zamestnancov bez rozdielu národnosti a druhu pracovného vzťahu so zamestnávateľom.
- 4.** Pružne reagovať na rôzne novo vznikajúce riziká, napr. psychosociálne riziká, mobbing, násilie na pracovisku, zneužívanie pracovnej sily, nové riziká z nanotechnológií a pod.
- 5.** Výsledky a závery uvedené v „Správe o činnosti...“ začleniť, podľa aktuálnosti do plánov činnosti jednotlivých odborových zväzov. Začleniť oblasti, v ktorých bol zaznamenaný nárast nedostatkov do plánov činnosti ako KOZ SR, tak aj jednotlivých odborových zväzov.
- 6.** Na národnej úrovni využívať zastúpenie v Poradnom výbore BOZP a v pracovných skupinách a komisiách pri MPSVR SR. V spolupráci so sociálnymi partnermi pripravovať také návrhy, ktoré na základe aplikačnej praxe budú zohľadňovať reálne podmienky.
- 7.** Podieľať sa na zvyšovaní právneho vedomia zástupcov zamestnancov, odborárov, zamestnancov a širokej verejnosti vydávaním rôznych informačných materiálov, publikácií s uvedením základných povinností vyplývajúcich z legislatívy.
- 8.** Aktívne sa zúčastňovať na akciách usporiadaných Národným kontaktným miestom EU OSHA a Národným inšpektorátom práce.
- 9.** Dôsledne využívať „Dohodu o vzájomnej spolupráci“ uzatvorenú s Národným inšpektorátom práce.
- 10.** V prípade potreby aktualizovať tieto úlohy o situáciu, ktorú prinesie prax.

Správa o činnosti odboru BOZP KOZ SR a Združenia odborových inšpektorov BOZP KOZ SR za rok 2021

Činnosť KOZ SR a Združenia odborových inšpektorov BOZP pri KOZ SR (ďalej len Združenie) v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci hodnotia orgány KOZ SR pravidelne v súlade s časovým plánom a obsahom rokovaní orgánov KOZ SR.

Aj v roku 2021 odbory na Slovensku plnili svoje úlohy vyplývajúce zo základných dokumentov Zjazdu KOZ SR, dokumentov Združenia OI BOZP pri KOZ SR a štátnej legislatívy BOZP, pričom sme trvali najmä na preventívnom zlepšovaní situácie BOZP v SR, či už pri vlastnej činnosti, alebo pri pripomienkovaní a novelizácii legislatívy v oblasti BOZP.

Rok 2021 bol pre Slovenskú republiku a následne i pre výkon odborovej kontroly (ďalej len OK) nad BOZP a ochranou zdravia pri práci veľmi špecifický a mimoriadne náročný. Globálne rozšírenie pandemického ochorenia COVID-19 si vyžiadalo vyhlásenie núdzového stavu, ktorý vyústil do postupného obmedzenia vo všetkých oblastiach života /pracovného, spoločenského ale i kultúrneho/. Neostávalo nič iné, ako sa prispôbiť sa novým podmienkam, aby sme odborovú kontrolu mohli vykonávať aj pri sťažených podmienkach. Prioritou i naďalej bolo skvalitňovanie pracovných podmienok vychádzajúcich z poznatkov kontrol vykonávaných v predchádzajúcom období.

Tak ako rok 2020 aj rok 2021 bol poznačený celosvetovou pandémie – COVID 19. Z tohto dôvodu sa nemohli konať prezenčne mnohé akcie ako napríklad:

- Pietne spomienkové zhromaždenie: 28. apríla je z iniciatívy Medzinárodnej organizácie práce nielen Svetovým dňom bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, ale zároveň aj medzinárodným spomienkovým dňom za obete pracovných úrazov a chorôb z povolania. KOZ SR si pripomenula túto pamiatku všetkých, ktorí zomreli pri práci, či utrpeli pri nej úraz alebo chorobu z povolania. Tento deň si na svojej web stránke KOZ SR pripomenula vlastným príspevkom dňa 28. 4. 2021.
- Odborné vzdelávanie, ktoré je zamerané na všeobecné a odborné zvyšovanie právneho vedomia profesionálnych odborových inšpektorov BOZP, získavanie informácií o novej alebo novelizovanej legislatíve a predpisoch a ich aplikácii pri kontrolnej činnosti BOZP u zamestnávateľov. Vzdelávanie odborových inšpektorov bolo plánované a zabezpečené na máj 2021 a náhradný termín bol zabezpečený na október 2021 v Liptovskom Jáne, ale z dôvodu zhoršujúcej sa pandemickej situácie sa nemohlo konať. Preto všetky relevantné materiály boli na informáciu zasielané odborovým inšpektorom v elektronickej podobe.

Odbor BOZP KOZ SR v súlade s článkom V. Zásad činnosti odborov nad BOZP zabezpečuje úlohy vyplývajúce z Programu KOZ SR. Presadzuje najmä záujmy odborov s cieľom zachovať v celom rozsahu práva odborov v oblasti BOZP. Vytvára podmienky pre vhodnú realizáciu výkonu odborovej kontroly v oblasti BOZP. Zabezpečuje aj spoluprácu s ústrednými orgánmi štátnej správy, štátnych inšpekčných dozorov nad BOZP a štátnych orgánov hygieny práce a pracovného prostredia.

V zmysle organizačnej štruktúry kancelárie KOZ SR pôsobia na odbore BOZP KOZ SR traja odborní zamestnanci. V rámci 25 odborových zväzov združených v KOZ SR v súčasnosti pôsobí spolu 32 odborových inšpektorov BOZP (ďalej len OI). Títo OI pracujú priamo v odborových zväzoch združených v KOZ SR.

Odbor BOZP KOZ SR zabezpečoval zjednocovanie a presadzovanie stanovísk pri tvorbe a novelizácii predpisov na zaistenie BOZP. Popri svojej činnosti poskytoval aj metodickú a odbornú pomoc pre tie OZ, ktoré nemajú profesionálneho OI. KOZ SR plnila náročnú úlohu odborov v starostlivosti o BOZP pri procese novelizácie a tvorbe právnych predpisov SR systémovo. V rámci medzirezortných pripomienkových konaní a neraz i priamou účasťou /napr. pri tvorbe a realizácii Koncepcie štátnej politiky BOZP ale i ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v tejto oblasti/ zotrvala na svojich postojoch a obhajovala najmä práva zástupcov zamestnancov, odborárov a zamestnancov.

Svoju činnosť podriaďovala najmä zvyšovaniu účinnosti výkonu odborovej kontroly, zabezpečovaniu odborných stanovísk k právnym predpisom na zaistenie BOZP, ako aj pri výmene poznatkov a skúseností z kontrolnej činnosti odborov a poskytovaní pomoci pri riešení mnohých problémov v oblasti BOZP.

Aktívne sme sa zapájali aj do legislatívnej práce, prípravy viacerých noviel zákonov, napr.:

► Spracovávali sme rôzne stanoviská do medzirezortného pripomienkového konania **12 x**: (napr.: Národný akčný radónový plán Slovenskej republiky na roky 2022 až 2026; Nariadenie vlády SR, ktorým sa ustanovujú podrobnosti o strategických hlukových mapách a akčných plánoch ochrany pred hlukom - LP/2021/198; Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 43/2005 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o strategických hlukových mapách a akčných plánoch ochrany pred hlukom v znení neskorších predpisov; Stanovisko ku Opatreniam navrhovaných v súvislosti s 3 vlnou pandémie COVID 19 z pohľadu BOZP – november 2021; Správa o uplatňovaní - nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 561/2006 o harmonizácii niektorých právnych predpisov v sociálnej oblasti, ktoré sa týkajú cestnej dopravy, - nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 165/2014 o tachografoch v cestnej doprave a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2002/15/ES o organizácii pracovnej doby osôb vykonávajúcich mobilné činnosti v cestnej doprave za obdobie 01.01.2019 – 31.12.2020; Stanovisko a pripomienky k zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony; Stanovisko a pripomienky k Zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia niektoré zákony; Stanovisko a pripomienky k návrhu skupiny poslancov Národnej rady Slovenskej republiky na vydanie zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (tlač 460); pripravovanej novele zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov; „Stratégia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v Slovenskej republike a program jej realizácie na roky 2016 až 2020 (ďalej len „Stratégia BOZP“).

► Spracovávali sme stanoviská do HSR – 5 x: (napr.: k Zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia niektoré zákony; Ku Zákonu, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení zákona č. 85/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony; Ku vyhodnoteniu plnenia Stratégie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci na roky 2016 až 2020 a programu jej realizácie v roku 2020; Nariadenie vlády Slovenskej republiky, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 43/2005 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti o strategických hlukových mapách a akčných plánoch ochrany pred hlukom v znení neskorších predpisov; ku správe o stave ochrany práce a o činnosti orgánov štátnej správy v oblasti inšpekcie práce v roku 2020).

► Na pôde MPSVR SR sme sa zúčastnili tzv. viacnásobných konzultácií, či rozporových konaní k **trom** dôležitým zákonom z oblasti BOZP:

- Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 125/2006 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení niektorých predpisov.

Postavenie a právo odborov v oblasti BOZP zostalo v roku 2021 v príslušných legislatívnych predpisoch zachované.

Z dôvodu pretrvávajúcej pandemickej situácie rokovania Predstavenstva Združenia OI BOZP KOZ SR sa obyčajne uskutočňovali formou On Line, ale niektoré sa konali aj prezenčne (5 x za účasti zvolených odborových inšpektorov BOZP - OZ KOVO, OZ DLV, IOZ, OZ PŠ a vedy na Slovensku, OZ PBGNP a OZ Pôšt a logistiky). Inak predstavenstvo OI BOZP KOZ SR komunikovalo najmä elektronickou formou 7 x. Elektronickou formou boli spracované pre všetkých OI BOZP aj niektoré informačné materiály, napr. pomôcka pre výkon odborovej kontroly, ktoré boli následne elektronicky doručené všetkým členom Združenia odborových inšpektorov BOZP pri KOZ SR:

Dotazník na kontrolu dodržiavania BOZP u zamestnávateľa v zmysle § 29 zákona NR SR č. 124/2006 Z. z. v znení neskorších predpisov a §149 zákona NR SR č. 311/2001 Z. z v znení neskorších predpisov.

Dotazník, ktorý má slúžiť najmä na preverenie plnenia úloh v oblasti BOZP na pracovisku v čase možného šírenia vírusovej choroby COVID-19.

KOZ SR prostredníctvom odboru BOZP KOZ SR a Združenia OI BOZP, v súlade s Koncepciou štátnej politiky v oblasti BOZP a v súlade s uznesením orgánov KOZ SR pokračovala aj v roku 2021 vo zvyšovaní právneho vedomia zástupcov zamestnancov pre BOZP, členov odborov, odborových organizácií a zamestnancov aj tým, že vydala kalendár BOZP s problematikou poskytovania prvej predlekárskej pomoci.

Odbor BOZP KOZ SR v spolupráci s tlačovou hovorkyňou KOZ SR postupne aktualizuje a dopĺňa poskytovanie informácií v elektronickej forme v oblasti BOZP vo vlastnom priečinku „BOZP“ na internetovej stránke www.kozsr.sk.

Cieľom odborov je spoločne sa podieľať najmä na zamedzení vzniku pracovných úrazov a iných poškodení zdravia z práce a ochrániť to najvzácnejšie – zdravie a ľudský život.

Právo odborov v dohľade na starostlivosť o BOZP a financovanie odborovej kontroly zo ŠR SR boli viacnásobne úspešne obhajované aj osobnou účasťou prezidenta KOZ SR pri rokovaní s ministrom na Ministerstve práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky.

Na záver je potrebné poďakovať aj všetkým OZ združených v KOZ SR, ktorí sú na požiadanie prostredníctvom svojho odborového inšpektora BOZP nápomocní pri riešení vzniknutých problémov a rôznych požiadaviek zameraných na pomoc pri zaujatí špecifického odborného stanoviska v oblasti BOZP, ktoré obyčajne spadá do ich pôsobnosti. Takto pomáhali viacerí odboroví inšpektori napr. OZ KOVO, OZ DLV, OZ Pošty a logistiky.

Pre ďalšie obdobie i naďalej zostáva pre odbory úloha podporovať zmenu súčasného systému poistenia pracovných úrazov a chorôb z povolania. Preto odporúčame, aby postupne presadzovala myšlienka zriadenia úplne nového, jednotného, samostatného, komplexného, neziskového poistenia pracovných úrazov a chorôb z povolania s výraznými prvkami prevencie, vrátane pôsobenia výskumu v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, inštitucionálne zabezpečeného verejnoprávnou, neziskovou inštitúciou na bipartitnom základe, spravované prostredníctvom zástupcov zamestnávateľov a zástupcov zamestnancov, ktorá by vznikla ako jedna nová štandardná samostatná poisťovňa pracovných úrazov a chorôb z povolania. Zároveň by sa týmto malo v budúcnosti zabrániť akýmkoľvek presunom zostatkov z fondu úrazového poistenia na krytie deficitov iných poisťných fondov Sociálnej poisťovni.

Naďalej zostáva pre odbory v SR náročná úloha trvať na zachovaní práva odborov v oblasti BOZP, ktoré považujeme za nemenné. Zostáva nám aj priorita pri novelizácii a tvorbe nových právnych, ale i technických predpisov v oblasti BOZP pričom podporujeme presadzovanie ďalšie postupné zlepšovanie práce, pracovných podmienok a pracovného prostredia.

Za úspech v tomto pandemicky náročnom období považujeme z oblasti BOZP aj dosiahnutie výnimky z povinnosti nosenia respirátorov FFP2 na niektorých pracoviskách zamestnancom, ktorí sa na tom dohodnú so svojim zamestnávateľom. Na zasadnutí Hospodárskej a sociálnej rady Slovenskej republiky dňa 12. 4. 2021 sa zástupcom KOZ SR podarilo presadiť požiadavku na zavedenie určitých výnimiek z povinnosti nosenia respirátorov na pracoviskách pre pracujúcich, ktorí priamo neohrozujú svoje okolie, alebo im nosenie respirátora prekáža pri výkone práce. Na túto skutočnosť odborári upozorňovali opakovane. V marci 2021 Úrad verejného zdravotníctva SR vo svojej vyhláske (č. 133/2021 Z. z.) zverejnil zoznam výnimiek z povinnosti nosenia respirátorov. Tie sa týkali zamestnancov vykonávajúcich rizikovú prácu, pri ktorej sú vystavení záťaži teplom, alebo pri fyzickej záťaži, zaradenú do tretej, alebo štvrtej kategórie rizika. Druhá výnimka sa týkala najmä zamestnancov, u ktorých na základe vyjadrenia pracovnej zdravotnej služby pracovné podmienky, alebo spôsob práce neumožňujú nosenie respirátora. Napriek výnimkám, ktoré vyhláska Úradu verejného zdravotníctva SR umožňovala, v praxi dochádzalo k situáciám, kedy pracovná zdravotná služba takúto výnimku neudelila,

dokonca aj v prípade, keď zamestnanec vykonával svoju prácu izolovane. Príkladom sú napr. vodiči mestskej hromadnej dopravy v takých typoch vozidiel, kde sú vyslovene uzatvorený a oddelený od cestujúcej verejnosti.

Nová vyhláška Úradu verejného zdravotníctva SR č. 175/2021 Z. z, z 15. 4.2021 rozširuje platné výnimky aj o zamestnancov s chronickými ochoreniami dýchacích ciest s dychovou nedostatočnosťou a zamestnancov s kožnými ochoreniami tváre, u ktorých by nosenie respirátora mohlo viesť k zhoršeniu ich zdravotného stavu. Ďalšou zmenou je, že sa upravujú podmienky v prípade rozhodnutia pracovnej zdravotnej služby a to tak, že okrem pracovnej zdravotnej služby sa môže umožniť výnimka z nosenia respirátora na pracovisku aj **na základe dohody medzi zamestnávateľom a zástupcami zamestnancov**, pokiaľ pracovné podmienky alebo spôsob práce neumožňujú nosenie respirátora. „Doplnenie vyhlášky sme žiadali z dôvodu, že aj v prípadoch keď pracovná zdravotná služba mohla vyhovieť požiadavke o udelení výnimky, mnohokrát to bezdôvodne zamietla“, vysvetlila viceprezidentka KOZ SR Monika Uhlerová. Aj týmto spôsobom sa KOZ SR snaží pomôcť zamestnancom, ktorí majú sťažené pracovné podmienky na svojom pracovisku aj bez opatrení proti šíreniu nákazy koronavírusom.

Aktuálne prežívame jedno z najzáťažovejších a najkrízovejších období za posledné desaťročia, obdobie kedy pociťujeme ohrozenie ako aj stratu našich istôt. Obdobie, kedy si uvedomujeme že činnosti, ktoré sme dennodenne vykonávali, vôbec nie sú také samozrejmé, ako sa nám doteraz zdalo. Naučili sme sa dodržiavať sociálny odstup, nosiť rúška, častejšie si umývať a dezinfikovať ruky, byť k sebe vzájomne pozornejší a ohľaduplnejší. Vieme sa však zviť aj bez podávania rúk a objímania, neraz stačí milé slovo a úsmev na tvári.

V súčasnosti BOZP znamená viac, ako len prevenciu proti úrazom a haváriám. Zahŕňa všetky stránky ochrany zamestnancov súvisiace s prácou - napríklad fyzickú a psychickú pohodu, sociálnu ochranu, pracovné podmienky, pracovné vzťahy, hygienické aj proti epidemické podmienky, sociálne vybavenie pracovísk a pod. Starostlivosť o BOZP je nezastupiteľnou povinnosťou a zodpovednosťou zamestnávateľa a všetkých vedúcich zamestnancov.

Úlohou odborov a zvlášť odborového inšpektora v oblasti BOZP je poukazovať na nebezpečenstva, pomáhať vedúcim zamestnancom a ostatným zamestnancom a v konečnom dôsledku aj zamestnávateľovi k zlepšovaniu a vytváraniu vhodných bezpečných pracovných podmienok a bezpečného pracovného prostredia. *Zamestnávateľ je povinný svojim zamestnancom zabezpečovať také pracovné podmienky, aby mohli riadne plniť svoje pracovné úlohy bez ujmy na zdraví.*

Dosiahnuť však ideálny stav v tejto oblasti je zrejme veľmi ťažké. Preto musíme žiaľ naraz konštatovať, že nedostatky sa aj napriek kontrolnej činnosti neustále opakujú v rôznych časových intervaloch, iných priestoroch a za iných, alebo podobných okolností. Tento faktor pravdepodobne bude pôsobiť aj v budúcnosti. Dá sa však povedať, že základom prečo sa porušujú predpisy BOZP je obyčajne podceňovanie nebezpečenstva a nedostatočné predvídanie a nedostatočné zhodnotenie možnosti vzniku rizika zo strany zamestnancov v súčinnosti so stresom, pracovnou záťažou a neraz aj obavou zo straty zamestnania.

Ďalšie dôležité aktivity odboru BOZP KOZ SR a Združenia OI BOZP pri KOZ SR v roku 2021:

- Publikovanie Analýzy slovenskej legislatívy v oblasti BOZP s požiadavkami, ktoré vyplývajú pre SR v súvislosti s jej členstvom v EÚ - materiál vypracoval kolektív, ktorého garantom bol predseda Predstavenstva Združenia OI p. Rampašek.
- Komentár k tzv. "Sulíkovemu kilečku 2" – ktoré spracoval pracovník odboru BOZP KOZ SR p. Bendík.
- Okruhy otázok týkajúcich sa BOZP v SR – projekt DGEMPL – zúčastnili sa aj členovia Predstavenstva Združenia OI BOZP KOZ SR.
- Dotazník k Porovnávacej štúdii EUROFOUND TELEWORK, Dotazy na sociálnych partnerov – odpovede z pohľadu BOZP vypracovali vedúci odboru BOZP KOZ SR p. Bobela a pracovník odboru BOZP KOZ SR p. Bendík.
- Teplo a horúčava na pracovisku. Aké sú povinnosti zamestnávateľa? – materiál pre všetkých OI BOZP vypracoval vedúci odboru BOZP KOZ SR p. Bobela.
- Odbor pomohol riešiť aj tri sťažnosti v oblasti – PÚ, pracovná pohotovosť a dodržiavanie zákona č. 124/2006 Z. z. o BOZP v organizácii.
- Legislatíva v Slovenskej republike smerujúca k odškodneniu zamestnancov za pracovný úraz, alebo chorobu z povolania. – materiál vypracoval vedúci odboru BOZP KOZ SR p. Bobela.
- OI p. Tažik bol menovaný ako zástupca KOZ SR do Koordinačného výboru pre BOZP na NIP.
- Ďalej bola poskytnutá aj pomoc pri procese šetrenia pracovného úrazu a odškodnenia poškodeného zamestnanca Ústavného súdu SR, čo v konečnom dôsledku bolo realizované aj podporou video médií (STV) – tento prípad však na súde stále nie je právoplatne uzavretý.

V roku 2021 sa uskutočnilo sťahovanie celej KOZ SR do nového sídla v rámci Bratislavy, čo takisto významne sťažilo prácu odboru BOZP KOZ SR.

Konfederácia odborových zväzov, Odborárske nám. č. 3, 815 70 Bratislava,

Korešpondenčná adresa:

Kancelária KOZ SR, Bajkalská 16025/29A, 821 01 Bratislava, SK

Telefónny kontakt:

Tel.: +421 2 502 39 110

Tel.: +421 911 110 616

Tel.: +421 903 251 173

in English

Email: kozsr@kozsr.sk

Zahraničné aktivity v roku 2021:

Po vyhlásení núdzového stavu, potom čo vypukla celosvetová pandémia boli všetky prezenčné aktivity pozastavené a prešlo sa najmä do online rokovaní prostredníctvom aplikácií ZOOM, KUDO a SKYPE.

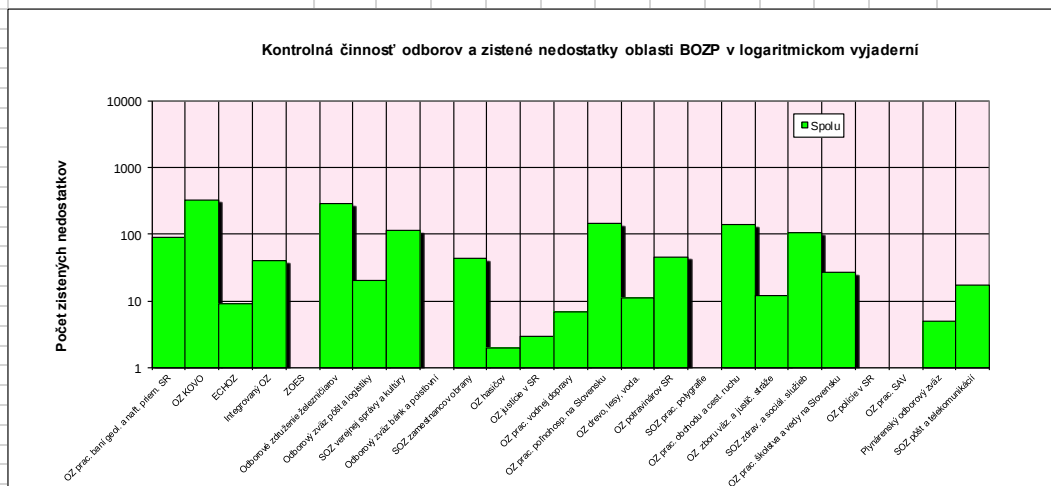
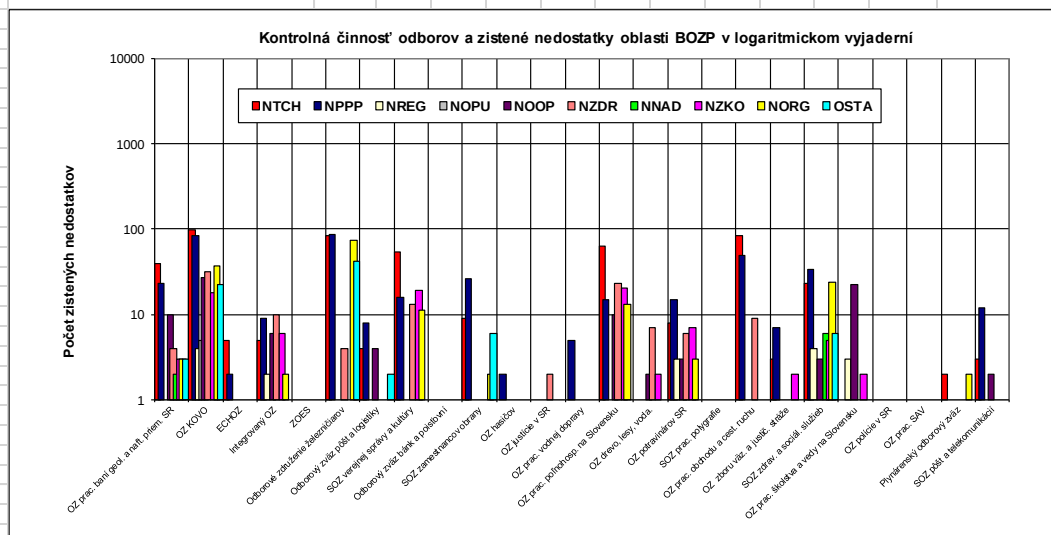
Predseda Združenia odborových inšpektorov sa zúčastnil:

- **rokovani Poradného výboru EK pre BOZP v Luxemburgu**, riadny člen (4 x) smernica Európskej únie o strojoch,
- **rokovania Riadiacej rady agentúry BOZP v Bilbau** ako člen za odbory (3 x) voľba nového riaditeľa, schvaľovanie rozpočtu a finančnej uzávierky pre realizáciu kampane v členských krajinách,
- **rokovania stáleho výboru BOZP EOK v Bruseli**, riadny člen (3 x) - príprava spoločného stanoviska k pripravovaným legislatívnym zmenám súvisiacim s pandémiou COVID - 19, doporučený postup pre direktívu o strojoch,
- **konferencie BOZP v Lisabone a Ľubľane** - karcinogény v pracovnom prostredí, pandémia COVID - 19.
- Uskutočnil sa aj **seminár ETUI Brusel**, ktorého sa zúčastnilo 10 členov Združenia OI BOZP pri KOZ SR. Tento seminár bol určený pre stredoeurópske a pobaltské krajiny.

Tabuľka č. 7

Kontrolná činnosť odborovej kontroly KOZ SR a zistené nedostatky v oblasti BOZP

Analýza údajov za rok 2021		Kontrolná činnosť odborovej kontroly a zistené nedostatky v oblasti BOZP										11 Odstránené nedostatky počas kontroly	
Odborové zväzy		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		Spolu
1	OZ prac. baní geol. a naft. priem. SR	39	23	1	1	10	4	2	3	3	3	89	29
2	OZ KOVO	97	85	4	5	27	32	0	18	37	22	327	91
3	ECHOZ	5	2	0	0	1	1	0	0	0	0	9	6
4	Integrovaný OZ	5	9	2	0	6	10	0	6	2	0	40	0
5	ZOES	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5
6	Odborové združenie železničiarov	84	87	0	0	1	4	0	0	74	42	292	12
7	Odborový zväz pôšt a logistiky	4	8	0	0	4	1	0	0	1	2	20	0
8	SOZ verejnej správy a kultúry	54	16	0	0	1	13	0	19	11	0	114	41
9	Odborový zväz bánk a poisťovní	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	SOZ zamestnancov obrany	9	26	0	0	0	0	0	1	2	6	44	13
11	OZ hasičov	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0
12	OZ justície v SR	0	0	0	0	0	2	0	1	0	0	3	0
13	OZ prac. vodnej dopravy	1	5	0	0	1	0	0	0	0	0	7	3
14	OZ prac. poľnohosp. na Slovensku	64	15	1	0	10	23	0	20	13	1	147	10
15	OZ drevo, lesy, voda.	0	0	0	0	2	7	0	2	0	0	11	0
16	OZ potravinárov SR	8	15	3	0	3	6	0	7	3	1	46	12
17	SOZ prac. polygrafie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	OZ prac. obchodu a cest. ruchu	84	49	0	0	0	9	0	0	0	0	142	10
19	OZ zboru väz. a justič. stráže	3	7	0	0	0	0	0	2	0	0	12	2
20	SOZ zdrav. a sociál. služieb	23	34	4	0	3	1	6	5	24	6	106	0
21	OZ prac. školstva a vedy na Slovensku	0	0	3	0	22	0	0	2	0	0	27	0
22	OZ polície v SR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	OZ prac. SAV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Plynárenský odborový zväz	2	0	0	0	0	0	0	0	2	1	5	4
25	SOZ pôšt a telekomunikácií	3	12	0	0	2	0	0	0	0	0	17	12
Spolu		485	395	18	6	93	113	8	86	172	84	1460	250
%		33,2	27,1	1,2	0,4	6,4	7,7	0,5	5,9	11,8	5,8	100,0	

Tabuľka č. 8

Aktivity odborových inšpektorov BOZP v ZO, počty previerok a jednotlivých vyšetровaní

Analýza údajov za rok 2021		Aktivity odborových inšpektorov BOZP v ZO														VÝHODNOTENIE	
	Odborové väzby	Počty previerok a vyšetровaní							Počty vyš. registrovaných prac. úrazov...							Počet ZO	Počet aktivít
		Základ.	Komplex.	Temat.	Mimor.	Násled.	Závaž. ud.	Iné	Spolu	Smrt'	Závaž.	Chzp	Havár.	Spolu	Opatr. celk.		
1	OZ prac. baní geol. a naft. priem. SR	22	4	10	2	3	3	0	44	1	1	11	3	16	75	22	60
2	OZ KOVO	73	0	13	0	11	0	108	205	1	0	0	0	1	320	370	205
3	ECHOZ	0	0	0	0	4	0	16	20	0	0	0	0	0	9	57	20
4	Integrovaný OZ	8	0	0	0	0	0	22	30	0	0	0	0	0	40	149	30
5	ZOES	4	0	4	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	7	8
6	Odborové združenie železničiarov	12	2	5	5	31	0	1	56	1	0	0	0	1	57	175	57
7	Odborový zväz pôšt a logistiky	2	0	0	1	1	0	150	154	0	0	0	0	0	32	50	154
8	SOZ verejnej správy a kultúry	21	0	0	0	20	0	1	42	0	0	0	0	0	120	645	42
9	Odborový zväz bánk a poisťovní	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	116	0
10	SOZ zamestnancov obrany	10	0	0	0	0	0	0	10	0	0	0	0	0	29	45	10
11	OZ hasičov	0	0	0	0	0	0	2	2	0	0	0	0	0	0	53	2
12	OZ justície v SR	2	0	0	0	2	0	4	8	0	0	0	0	0	3	67	8
13	OZ prac. vodnej dopravy	2	0	0	0	2	0	0	4	0	0	0	0	0	0	2	4
14	OZ prac. poľnohosp. na Slovensku	6	0	0	0	0	0	35	41	0	0	0	0	0	147	56	41
15	OZ drevo, lesy, voda	32	0	0	0	0	0	0	32	0	0	0	0	0	0	130	32
16	OZ potravinárov SR	7	0	0	0	2	0	0	9	0	0	0	0	0	12	32	9
17	SOZ prac. polygrafie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0
18	OZ prac. obchodu a cest. ruchu	0	2	13	0	10	0	20	45	0	0	0	0	0	142	60	45
19	OZ zboru väz. a justíc. stráže	4	0	0	0	2	0	0	6	1	0	0	0	1	12	19	7
20	SOZ zdrav. a sociál. služieb	12	0	0	0	1	0	0	13	0	0	0	0	0	106	251	13
21	OZ prac. školstva a vedy na Slovensku	1	0	0	0	7	0	182	190	0	0	0	0	0	27	2290	190
22	OZ polície v SR	5	0	0	0	1	0	0	6	0	0	0	0	0	0	88	6
23	OZ prac. SAV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	43	0
24	Plynárenský odborový zväz	3	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	2	22	3
25	SOZ pôšt a telekomunikácií	8	0	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	17	14	8
Spolu		234	8	45	8	97	3	541	936	4	1	11	3	19	1150	4766	954
																Spolu	20,02%

Skladba výkonov, počet previerok a vyšetровaní odborovej kontroly v oblasti BOZP

Návštevnosť v ZO podľa všetkých udávaných materiálov je 20,02

Skladba a počet previerok odborových inšpektorov BOZP

Tabuľka č. 9

Ostatné aktivity odborových inšpektorov BOZP v ZO, lektorská, vzdelávacia, poradenská, metodická pomoc a ostatná činnosť odborov v oblasti BOZP

Analýza údajov za rok 2021		Lektorská, vzdelávacia, poradenská, metodická činnosť a ostatná pomoc odborov											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		Metodická činnosť a pomoc	Výchova a lektorská čin. a vzdeláv.	Rokovanie s orgánmi štátnej správy	Rokovanie o BOZP v ZO a OZ a účasť na KZVS a PKZ	Rokovanie so zamest. združeniami	Činnosť v komisiách OZ a KOZ SR	Stanoviská k predpisom	Výšetrovanie a riešenie sťažností	Poskytov. právnej pomoci	Ostatné aktivity	Spolu	Pre počet členov
Odborové zväzy													
1	OZ prac. baní geol. a naft. priem. SR	11	6	7	5	8	2	2	0	0	0	41	160
2	OZ KOVO	267	5	16	9	0	16	173	2	22	34	544	138
3	ECHOZ	0	0	0	4	1	2	2	0	0	5	14	0
4	Integrovaný OZ	3	3	0	8	0	1	8	0	5	9	37	201
5	ZOES	4	0	0	1	0	0	0	0	0	0	5	0
6	Odborové združenie železničiarov	15	0	2	1	2	1	8	14	15	4	62	84
7	Odborový zväz pošt a logistiky	4	11	0	0	0	2	15	1	0	32	65	70
8	SOZ verejnej správy a kultúry	35	2	1	0	0	0	3	0	1	0	42	7
9	Odborový zväz bánk a poštovní	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	SOZ zamestnancov obrany	8	1	0	4	0	0	0	0	0	3	16	53
11	OZ hasičov	17	0	9	16	0	2	20	3	0	10	77	45
12	OZ justície v SR	1	1	0	0	0	0	0	1	2	0	5	3
13	OZ prac. vodnej dopravy	2	1	2	2	3	2	2	1	1	0	16	13
14	OZ prac. poľnohosp. na Slovensku	37	3	0	9	0	0	3	0	0	0	52	34
15	OZ drevo, lesy, voda	9	0	0	3	6	2	9	0	7	15	51	580
16	OZ potravinárov SR	3	0	3	0	0	2	5	6	12	9	40	18
17	SOZ prac. polygrafie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	OZ prac. obchodu a cest. ruchu	18	1	3	2	0	0	3	0	14	15	56	342
19	OZ zboru v. a justíc. stráže	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	SOZ zdrav. a sociál. služieb	23	1	1	23	0	0	3	0	23	0	74	4515
21	OZ prac. školstva a vedy na Slovensku	30	14	15	32	0	4	45	0	0	15	155	700
22	OZ policie v SR	2	0	3	0	0	0	0	0	1	0	6	1
23	OZ prac. SAV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Plynárenský odborový zväz	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2	1
25	SOZ pošt a telekomunikácií	8	12	2	4	1	1	0	0	3	5	36	31
Spolu		497	61	64	123	21	37	301	28	107	157	1396	6996
Skratka		PMPO	PVZD	RSTR	RBPZ	RZZB	PKOZ	SKPR	Rstáž	PPOM	OSTA	Spolu	
%		35,6	4,4	4,6	8,8	1,5	2,7	21,6	2,0	7,7	11,2	100	

Spektrum rôznej lektorskej, vzdelávacej, poradenskej činnosti a ostatná pomoc odborov v percentuálnom vyjadrení

Skupina	Podiel (%)
PMPO	35,6
SKPR	21,6
RSTR	11,2
OSTA	7,7
RZZB	4,6
RBPZ	4,4
PVZD	4,4
Rstáž	2,7
PPOM	2,0
PKOZ	1,5

SPRÁVA
O ČINNOSTI ODBOROVEJ KONTROLY NAD BOZP ZA ROK 2021

OBSAH

Názov	Strana
ČASŤ I. Všeobecné údaje, úvod	1
Základné údaje o odborovej kontrole	2
1. Počet výkonov, z toho základných previerok BOZP, komplexných, tematických mimoriadnych a následných previerok BOZP	2
2. Údaje o počtoch vyšetrovaní závažných udalostí smrteľných pracovných úrazov, závažných pracovných úrazov, chorôb z povolania, porúch a havárií technických zariadení	7
ČASŤ II. Kontrolná činnosť odborov	
Výsledky kontrolnej činnosti odborov v oblasti BOZP	8
1. Nedostatky technického charakteru /skratka NTCH/	8
2. Nedostatky zisťované v pracovných priestoroch a pracovných podmienkach /skratka NPPP/	9
3. Nedostatky zisťované pri vyšetrovaní, evidencii a registrácii pracovných úrazov a chorôb z povolania /skratka NREG/	11
4. Porušenia zistené pri odškodňovaní pracovných úrazov a chorôb z povolania /skratka NOPU/	11
5. Nedostatky zistené pri poskytovaní a používaní osobných ochranných pracovných prostriedkov nedostatky pri poskytovaní umývacích, čistiacich a hygienických prostriedkov, nedostatky pri zabezpečovaní pitného režimu /skratka NOOP/	12
6. Nedostatky zistené v zdravotnej spôsobilosti, zdravotníckej a hygienickej starostlivosti, nedostatky pri poskytovaní prvej pomoci nedostatky pri vykonávaní zdravotného dohľadu, nedostatky pri organizovaní a realizácii rekondičných pobytov pre zamestnancov /skratka NZDR/	14
7. Nedostatky zistené pri výkone nadčasovej alebo nočnej práce, nedostatočné prestávky pri práci a po práci, nedostatočný odpočinok v súvislosti s touto prácou, riziková práca vykonávaná v nadčase (§ 97 a 98 ZP) /skratka NNAD/	15
8. Nedostatky zistené pri ustanovení, alebo pri činnosti zástupcov zamestnancov pre BOZP a komisie BOZP, prípadne aj porušenie ustanovenia § 240 Zákonníka práce /skratka NZKO/	16
9. Nedostatky, spektrum rôznych organizačných a riadiacich nedostatkov (napr. nevypracovanie politiky BOZP, nevykonávanie bezpečnostných školení, nedostatky pri organizovaní technickej služby a pod. /skratka NORG/	17
10. Ostatné zistené nedostatky (napr. spoločný súbor všetkých ostatných zistených nedostatkov, napr. tých ktoré neboli zaradené do hodnotenia osobitne podľa predchádzajúceho spektra kritérií) /skratka OSTA/	18

ČASŤ III. Poradenská a metodická činnosť odborov v oblasti BOZP	20
1. Poskytovanie metodickej pomoci a prezentácia odborov v oblasti BOZP (skratka PMPO)	20
2. Poskytovanie výchovy, vzdelávania a lektorská činnosť v oblasti BOZP (skratka PVZD)	21
3. Rokovania o otázkach BOZP s orgánmi štátnej správy a spolupráca v oblasti BOZP (skratka RSTS)	22
4. Rokovanie o BOZP v ZO OZ (skratka RBPZ)	22
5. Rokovanie o BOZP so zamestnávateľskými zväzmi a združeniami (skratka RZZB)	23
6. Údaje o prácach a činnosti v odborných komisiách BOZP KOZ SR (skratka PKOZ)	23
7. Vydávanie stanovísk k právnym predpisom /napr. k niektorým predpisom podľa § 39 ZP (skratka SKPR)	24
8. Riešenie sťažností v oblasti BOZP (skratka RSŤAŽ)	24
9. Poskytovanie právnej pomoci v oblasti BOZP (skratka PPOM)	24
10. Ostatné činnosti a aktivity v oblasti BOZP (skratka OSTA)	25
Z Á V E R	
1. Podiel odborov na príprave a tvorbe legislatívy BOZP	26
2. Priamy výkon kontrolnej činnosti v kontrolovaných subjektoch	26
3. Reálny dopad na zamestnancov v zlepšovaní pracovných podmienok vplyvom kontrolnej činnosti odborov	26
Odporúčenia, závery a zameranie odborovej kontroly nad BOZP pre ďalšie obdobie	27
SPRÁVA o činnosti odboru BOZP KOZ SR a Združenia OI BOZP.	
SPRÁVA o činnosti odboru BOZP KOZ SR a Združenia odborových inšpektorov bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci za rok 2021	28
Ďalšie aktivity odboru BOZP KOZ SR a Združenia OI BOZP	33
Analýzy /tabuľková časť a grafy/:	
Tabuľka č. 7: Sumárna analýza zistených nedostatkov pri kontrolnej činnosti odborovej kontroly za rok 2021	35
Tabuľka č. 8: Sumárna analýza vyhodnotenia údajov z kontrolnej činnosti odborov za rok 2021	36
Tabuľka č.9: Sumárna analýza ostatnej činnosti odborovej kontroly za rok 2021	37
OBSAH	38